

DÁTUM

SZABADELVÜ
POLITIKAI
NAPILAP

I/119

»S MOST A DOLOGRA«

8,10 Ft

Vidéki akciók nyomán

MSZMP

K=Kisemmiző
F=Fondorlatos
T=Törekvések

A pártvagyon, az MSZMP kezelésében, de állami tulajdonban lévő ingatlanok magántulajdonba adása több magyarországi megyében már befejezett jogi tény — mutatott rá Demszky Gábor, az SZDSZ tanácsának tagja a Szabad Demokraták Szövetségének kedd délelőtti sajtótájékoztatóján a szabad demokraták nyilatkozatát ismertetve. A nyilatkozat szerint az MSZMP megyei bizottságai több helyütt egyszemélyes kft-eket hoztak létre. A Cimbriana Veszprém, az Allegro és az OSZSI Győr, a Komfort plusz Székesfehérvár székhellyel működik, de az SZDSZ-nek tudomása van a balassagyarmati Polipves és a kecskeméti Bács-Touring megalakulásáról is. Ezeknek a korlátolt felelősségű társaságoknak a létrehozására benyújtott kérelmek 1989. június 26. és június 30. között keltezettek, s a bejegyzések egyetlen nap alatt születtek, nyilvánvalóan azzal a céllal, hogy az alapítás megelőzze a módosított földtörvény július 1-jei hatályba lépését — hangsúlyozta Demszky Gábor, megjegyezve azt, hogy a kft-k tulajdonába átlagosan 50—100 millió forint névértékben vendégházak, pártszékházak, garázsok és oktatási központok kerültek.

Az SZDSZ képviselői szerint a sietségre azért volt szükség, mert az Országgyűlés által módosított 1987. évi I. számú földtörvény rendelkezései kizárják annak lehetőségét, hogy „...társadalmi szervezetek mint kezelők jelentős értékű állami ingatlanokat eladjanak”. Az SZDSZ állításai szerint az idővel való versenyfutásban néhány helyen alulmaradtak, s e problémát visszadatálással oldották meg. Demszky Gábor ezzel kapcsolatban elmondta: alapos a gyanú arra, hogy a veszprémi Cimbriana és a győri OSZSI kft. visszamenőleges dátummal lett bejegyezve. Az elhangzottakhoz Pető Iván ügyvivő hozzátette: míg az MSZMP megyei bizottságai a kft-alapításban meglehetősen gyorsan jártak el, az állampárt a háromoldalú tárgyalásokon sokáig vonakodott a vagyonáról való elszámolástól. A hétfői tárgyaláson az MSZMP az év végéig terjedő hatállyal ígerte meg, hogy vagyonának egy részét a kormány rendelkezésére bocsátja az új pártok és szervezetek infrastruktúrájának megteremtéséhez.

Kérdésekre válaszolva az SZDSZ képviselői elmondták, hogy az MSZMP vagyona névértékben több mint 8 milliárd forintra becsülhető. A szakértői megbeszéléseken erről egy kivonatos listát mutattak be, ez javarészt ingatlanokat tüntetett fel. A tulajdonok eredetének kibogozása rendkívül bonyolult folyamat. Kóródi Mária, a Független Jogvédő Szolgálat képviselője ezzel kapcsolatban rámutatott: az 1970-es évek végéig nem tisztázták, mely ingatlanok vannak az MSZMP tulajdonában, illetve melyek a kezelésében. Az újonnan „gründolt” kft-k esetében is találtak erre példát: az egyik ingatlanról kiderült, hogy előbb állami tulajdon volt, és évek múltán került az MSZMP kezelésébe.

Az SZDSZ egyébként pert indít az MSZMP ellen a balatonföldvári üdülőügyében, kérve a konkrét esetben a semmisség megállapítását. A sajtóértekezleten veszélyesnek minősítették azt a törekvést, hogy az MSZMP a kezelésében lévő ingatlanok esetében a használati jogot kívánja átadni a kft-knek. Ezzel ugyanis — mint rámutattak — átruházódik a birtoklási, a hasznosítási és a haszonkezelési jog. Márpedig ezeket a jogokat a későbbiekben rendkívül nehéz lenne elvenni a kft-ktől. Az SZDSZ által kibocsátott nyilatkozat egyébként hangsúlyozza, hogy az állami ingatlanokkal kapcsolatos rendelkezési jogoknak vissza kell szállnia a tulajdonosra, a magyar államra. A szabad demokraták újlag követelik, hogy az Országgyűlés zárolja az MSZMP, a Munkásörtség és a SZOT vagyonát. Indítványozzák, hogy ezt az országgyűlési képviselők vessék fel a parlament ülészakán.

(MTI)

Törökduulás a török bazárban

(Riport a 8. oldalon)

Sem paktum, sem széthullás

(Az MDF sajtótájékoztatója a 3. oldalon)

Bush bejelentése:

Legnagyobb kedvezmény
— korlátlan időre

George Bush amerikai elnök hétfőn személyesen jelentette be, hogy kormánya korlátlan időre biztosítja Magyarországnak a legnagyobb kedvezményt, azaz a normális kereskedelmi feltételeket, emellett csökkenti a vámköteket a magyar áruk egy részére. Az elnök hangsúlyozta, hogy a döntésekkel a magyar gazdasági és politikai reformokat ismerik el.

Az elnök közép-európai idő szerint az éjjeli órákban a Montana állambeli Helena városban tartott sajtóértekezletet. „Magyarország nagy lépéseket tett a politikai és a gazdasági reformok útján és (júliusi) látogatásunk alkalmával jelentős, a szabadság irányába mutató változásokat tapasztaltunk. A magyar nép odaadása és szorgalma gyorsan termelékenyebbé és versenyképesebbé teszi a gazdaságot” fogalmazott az elnök.

Bush azt mondta, hogy az úgynevezett általános vámkedvezmény megadásával új ajtók nyílnak meg a magyar gazdaság előtt, és növekszik a devizabevétel. „Erős az elkötelezettségünk a kelet-európai reformmozgalom mellett, mai lépésünk aláhúzza készségünket, hogy segítsünk ezeknek az országoknak. Nyilvánvalóan az ő feladatuk, hogy véghez vigyék a szerkezeti átalakítást, de tudniuk kell, hogy az Egyesült Államok készen áll segíteni ezt a folyamatot” — közölte az elnök.

A kérdésre, hogy az NDK-polgárok kivándorlásában hozott magyar döntés befolyásolta-e a washingtoni lépéseket, Bush nemmel válaszolt; mint mondta, a rendszabályokat már korábban előkészítették, mivel azokat a gazdaság terén elért magyar eredmények indokolják.

Választási körzet - választást!

A Baranya Megyei Faluszövetség állásfoglalása

Az új választójogi törvény országgyűlési tárgyalásával, de még inkább a választásokkal összefüggésben különös jelentősége van annak is, hogy miként, milyen szempontok alapján és hogyan alakulnak majd ki a megyei választási körzetek. A Baranya Megyei Faluszövetség választmánya legutóbbi ülésén foglalkozott ezzel a kérdéssel, és arra az álláspontra jutott, hogy a rendelkezésre álló rendkívül kevés idő és a megfelelő információk hiánya nem teszi lehetővé olyan választási körzet-beosztás kialakítását, amelyben megfelelőképpen tükröződnek a települési (községi) érdekek éppúgy mint az, hogy nagyjából azonos számú állampolgárra jusson egy képviselői hely.

Mivel az általunk megismert elképzelések a falusi térségek szempontjából igen kedvezőlenek, ezért ezeket semmiképpen nem támogatjuk. Másrészt úgy gondoljuk, hogy a körzetek meghatározása és ennek Országgyűlés általi szentesítése hosszabb előkészítő munkát (beleértve ebbe a társadalmi, szakmai viták tapasztalatait is) követelne. Ezért javasoljuk, hogy a Parlament legközelebbi ülészakán csak magával a törvénnyel foglalkozzék, míg a körzetek kijelölésére — a fentiekre is tekintettel — egy későbbi időpontban kerüljön sor. Kérjük a választmány állásponjtjának megvizsgálását, s az abban foglaltak lehetséges mértékű figyelembevételét.

Ötszáz, bizony dalolva menne...

Prágai dráma

Valósággal drámaivá vált a helyzet a prágai nyugatnémet nagykövetségen, ahol most majdnem ötszáz NDK-állampolgár tartózkodik, hogy áttelepülhessen az NSZK-ba. A nagykövetség illetékese az MTI prágai tudósítójának kérdésére válaszolva nem tagadta, hogy gyakorlatilag a szeptember 12-e előtti helyzet állt elő.

Emlékeztet, hogy szeptember 12-én, nyilvánvalóan a legfelső NDK-vezetés megbízásából, Wolfgang Vogel berlini ügyvéd tárgyalásokat kezdett az akkor több mint négyszáz NDK-állampolgárral. Miután büntetlenséget, illetve törvényes kivándorlási lehetőséget ígért nekik, háromszázötven visszatérték hazájukba, s csupán százötven — száznolcvan NDK-állampolgár maradt a nyugatnémet misszió épületgyűttesében, illetve az annak parkjában felállított sátrakban. Időközben azonban újabb NDK-állampolgárok jutottak be a követségre és számuk most már majdnem eléri az ötszázat. A közönség elől már korábban lezárt nyugatnémet nagykövetségen egyre feszültebbé válik a helyzet, anélkül is inkább, mert többen már július közepe óta élnek rendkívüli körülmények között. Nyugati diplomata körökből származó értesülések szerint a gondokat az is fokozza, hogy míg ko-

rábban többnyire fiatalok és szakképzett NDK-állampolgárok tartózkodtak a nyugatnémet követségen, most megszorodott azoknak a száma, akik az NDK-ban munkanélküliek voltak vagy szakképzetlenek, sőt több bűnöző elem is bejutott az épületegyüttesbe.

A Prágában tartózkodó nyugatnémet parlamenti delegáció tagjai Jaromir Johannes csehszlovák külügyminiszterrel találkozási felvetették az NDK-állampolgárok ügyét. Johannes válaszából kitűnt, hogy Csehszlovákia továbbra is szoros politikai és ideológiai szövetségesének, az NDK-nak az álláspontjával azonosul és szó sincs arról, hogy bármiféle közvetítésre vagy esetleg olyan lépésre vállalkozna, mint Magyarország. Johannes ugyanis azt hangoztatta, hogy a kérdést az NDK és az NSZK kormányának kell megoldani tárgyalásokkal, hozzátéve, ehhez Prága biztosítja a feltételeket, tiszteletben tartva szerződéses kötelezettségeit az NDK iránt. Ez gyakorlatilag csupán annyit jelent, a csehszlovák kormány nem akadályozza meg, hogy akár Wolfgang Vogel, akár a nyugatnémet kormány képviselői Prágába utazzanak és megbeszéléseket folytassanak a nyugatnémet nagykövetségen.

Új Fórum és régi módszer az NDK-ban

Kit zavart a békeima?

Az Új Fórum nevű NDK-beli ellenzéki szervezet alapító felhívását már 1500-an írták alá; az aláírók a lakosság legkülönbözőbb rétegeihez tartoznak — közölték kedden Berlinben a szervezet alapítói. A felhívás néhány nappal ezelőtt látott napvilágot. A szervezet tagjainak hétfő esti berlini összejövetelén a résztvevők bírálták azt a gyakorlatot, hogy az NDK-ban „politikai magatartás, nem pedig szakmai hozzáértés” alapján választják ki a fontos tisztségek viselőit.

A nyugatnémet DPA hírügynökség szemtanú beszámolóira hivatkozva jelentette, hogy hétfőn Lipcsében egy „békeima” mintegy másfélezer résztvevője közül többeket — köztük az Új Fórum szervezet lipcsei csoportjának szóvivőjét, Michael Arnoldot — őrizetbe vettek a hatóságok. Az Új Fórum kedden kívánja országszerte hivatalosan bejelenteni a szervezet megalakulását; Lipcsében ez éppen Arnold feladata lett volna.

A VILÁG HÍREI

— Németh Miklós, a Minisztertanács elnöke kedden az Országházban fogadta Robert Maxwellt, az angol Maxwell Communications cég elnökét. A világszerte ismert üzletember a magyar gazdasági helyzet és a sajtó tanulmányozása céljából tartózkodik hazánkban.

— A Lengyel Egyesült Munkáspárt Központi Bizottsága a tagság kezébe tette a döntést, hogy új párttá alakuljon-e a LEMP, amely 41 év után idén elvesztette többségét a parlamentben és a kormányzásban. A KB hétfőn késő este véget ért ülésén úgy határozott, hogy erről szavazást tartanak a kétféle pártban szeptember végéig.

— A magyar—osztrák határ megnyitása óta összesen mintegy 17 ezer keletnémet állampolgár érkezett az NSZK-ba Magyarországon és Ausztrián keresztül. Az áttelepülni vágyók

helyzete az utóbbi napokban megnehezült, mert a hatóságok — az NDK-ban és Csehszlovákiában egyaránt — a keletnémet állampolgároktól visszavesznek korábban kiállított érvényes útiokmányokat.

— Jövő év októberére összehívták a Szovjetunió Kommunista Pártjának XXVIII. kongresszusát. A pártkongresszus megtartásáról szóló határozatot az SZKP KB nemzetiségi kérdésekről kedden megnyílt tanácskozásán fogadták el.

— Nakajama Taro japán külügyminiszter New Yorkban találkozott Horn Gyulával, a magyar diplomácia vezetőjével, jelentette a Kyodo hírügynökség, tokiói külügyminisztériumi forrásokra hivatkozva. Japán részről ily módon is kifejezésre juttatták: a szigetország kormányza érdeklődik a kelet-európai reformfolyamatban. A találkozóra egy nappal az előtt kerül sor,

A magyar—izraeli kapcsolat

Bátor, történelmi döntés

A magyar—izraeli diplomáciai kapcsolatok helyreállításának hírére az egyiptomi tömegtájékoztató hétfő délután közölte tényszerűen, a keddi reggeli újságok is ezeket jelentették meg, rövidebben-hosszabban idézve a magyar és az izraeli diplomácia vezetőjének ez alkalommal elhangzott beszédeiből. Az eseménnyel hasonlóképp foglalkozott a jordániai sajtó is.

Mose Arensz Budapestről hazatérve a Tel Aviv-i repülőtéren este sajtóértekezletet tartott, megismételve: a magyar kormány döntését történelmi jelentőségűnek tartja. „A magyar dön-

tés, hogy a Szovjetuniót és a többi szocialista országot megelőzve normalizálja Izraellel kapcsolatait, nagy bátorságot követelt... E döntést a budapesti vezetők több, a magyar nép jobb jövőjének előkészítését célzó intézkedései keretében kell értékelni” — mondotta.

Az izraeli külügyminisztérium forrásai szerint budapesti nagykövetté Slomo Maromot, az eddigi érdekképviseleti iroda vezetőjét nevezik ki.

A hétfői eseménnyel kapcsolatban a libiai külügyminisztérium „elkeseredettségének” adott hangot a tripoli magyar nagykövet előtt.

Vili, hogy Dzsugasvili

Szófiai nosztalgia

A napokban a sztálini önkény bolgár emigráns áldozatainak és üldözötteinek 416 nevet tartalmazó listáját tették közzé Szófiában politikai rehabilitálás alkalmából, s fél éven belül újabb listát ígérnek mintegy félszer névvel.

Eközben az egyik szófiai piac bizonyosánál az ismerős arcél és bajusz gipszbe öntött sorozatát fedezte fel a Pogled hetilap újságírója. Meglepte a dolog, kíváncsi lett az árusra is, megkérdezte hát tőle: „Hogy kél Dzsugasvili?” — „Mi, hogy kél?” — kérdezett vissza az, amiből világos lett: a közepkorú, falusias külsejű ember nem tudja, hogy Dzsugasvili nem „mi”, hanem „ki” volt — 1953-ban bekövetkezett haláláig. Mindez azonban nem akadályozta, hogy Dzsugasvili képmásával egyes szófiai taxikban is találkozók az utas. Sőt, Sztálin képmása matricaként némely magánautó ablakában is látható, s az újságíró úgy hallotta: az ilyen autók könnyebben mennek át a műszaki vizsgán...

„Nosztalgia” — döntött a jelenségéről a Pogled riportere, s ezzel a címmel jelent meg írása. Mivel manapság divat a nosztalgia, egyebek között javasolja: szervezzenek társasutazásokat a Dzsugasvillal kapcsolatos „emlékhe-lyekre”. Persze, az ő szellemében — marhavagonban. Aztán a nosztalgia-zók valamely — egykor Dzsugasvili szellemében működtetett — tábor helyén egy kicsit foglalkozhatnának költőréssel, farönköket áshatnának ki s így tovább — szárnyalt a Pogled munkatársának fantáziája.

A lap egy későbbi számában olvasói levél jelent meg, amelynek írója — Nikola Jancsev, Gabrovo, Ohrid utca 5. szám alatti lakos — erélyesen kikéri magának, hogy ilyen hangon beszéljenek Sztálinról, aki „megismételhetetlenül nagy ember” volt, és „hiábavaló kísérlet, hogy kitöröljék őt az emberek millióinak emlékezetéből”. A levélíró maga is a tárcájában őrizi a fényképet, mesél róla gyerekeinek... A Pogled munkatársai kíváncsiak lettek Nikola Jancsevre — már a bátorsága miatt is —, felkeresték hát a megadott gabrovi címen. Ahol is kiderült, hogy nem lakik, nem lakhat ott senki: az üres telken most kezdtek egy ház építéséhez. Jancsev nevű embert pedig az egész környéken nem ismernek.

Csattanós befejezést lenne ez a történetnek, ha ezzel véget érne. Csak hogy a lap szerkesztőségébe valósággal áradnak az olvasói levelek és telefonok, s nem kerülhet meg, hogy ismét visszatérjen az ügyre. Az, hogy a bennük megfogalmazódó észrevételek ellentétes tartalmúak — vagyis még mindig vannak Sztálint dicsőítők — csak-csak érthető. Am a szerkesztőség nem mehet el szó nélkül amellett, hogy többen rossznéven vették és már-már illetéktelen nyomozással vádolták a Pogledet, amiért a megadott cím után megpróbálta Nikola Jancsevet felkutatni. A szerkesztőségnek jó oka volt erre, mert a kitalált, illetve a névtelenség mögé nem ritkán a nyilvánvaló rossz szándék, a személyes bosszúvágy bújik. De még ennél is fontosabb — írta a lap —, hogy „pontosan az a félelem leplezi magát így, amelyet a sztálini időktől örököltünk, s mind mai napig bennünk él.

A Magyar Demokrata Fórum sajtótájékoztatója

Sem paktum, sem széthullás

A politikai egyeztető tárgyalások hétfői plenáris ülésén született megállapodással — amennyiben az abban foglaltak megvalósulnak — politikai rendszerváltás történik Magyarországon — hangsúlyozta Antall József, a Magyar Demokrata Fórum tárgyalódelegációjának vezetője az MDF keddi sajtótájékoztatóján. A tájékoztatón az MDF vezetői mellett megjelentek a megállapodást az Ellenzéki Kerekasztal részéről aláíró szervezetek képviselői is.

A tájékoztató közreadták az aláíró szervezetek, pártok közös nyilatkozatát, amely eredményesnek minősíti a hétfőn megkötött egyezményt, illetve az annak megszületését előkészítő több hónapos tárgyalássorozatot. Annál is inkább üdvözlözik a megállapodást, mivel a kormány csupán a parlamenti szünet időszakára vonta vissza törvényjavaslatait, tehát az Országgyűlés most kezdődő ülészakán ezeket a sarkalatos törvényjavaslatokat mindenképpen megtárgyalják volna a képviselők. Az aláíró szervezetek szerint a megállapodás elmaradása felmentette volna mind az MSZMP-t, mind a kormányt, hogy az Országgyűlésen a háromoldalú tárgyalásokon kikristályosodott álláspontot képviselje.

Antall József a megállapodással kapcsolatban kifejtette: jóllehet, két szervezet — a Szabad Demokraták

Szövetsége és a FIDESZ — nem írta alá az egyezményt, ám képviselőik mindvégig aktívan részt vettek a kerekasztal-tárgyalásokon, s az aláírásakor sem éltek vétőjogukkal, csupán különvéleményüket demonstrálták. Hozzátette: ez nem jelenti az ellenzéki tömörülés szétesését, alapvető kérdésekben továbbra is együtt fognak működni az EKA pártjai és szervezetei. Ugyanakkor leszögezte azt is: helytelen lenne egy olyasféle értelmezés, miszerint a megállapodást aláírók kompromisszumot kötöttek a hatalommal és megalkudtak, míg az SZDSZ és FIDESZ, megőrizve opozíciós magatartását, továbbra is bátran kitart korábbi álláspontja mellett. A saját szervezete nevében Antall József hangsúlyozta: az MDF egyáltalán nem törekszik kollaborációra a hatalommal, a szárnyra kapott híresztelésekkel ellentétben semmiféle paktumot nem kötött és a jövőben sem köt az MSZMP-vel.

Boros Imre (Független Kisgazdapárt) ugyancsak visszautasította bármiféle kompromisszum vádját, s aláírta azt is: helytelen lenne az egyeztető tárgyalások értékelésekor az MDF melletti mellékszereplőknek tekinteni a többi pártot és szervezetet. Hasonló álláspontot képviselt Gaskó István (MSZDP), amikor megjegyezte: nagy hiba lenne a mostani megállapodás nyomán kollaboránsokra és bátrakra osztani az Ellenzéki Kerekasztalt.

Az EKA esetleges széthullására vonatkozó kérdésre válaszolva Vigh Károly (Bajcsy-Zsilinszky Baráti Társaság) elmondta: reményeik szerint nem szűnik meg az ellenzéki tömörülés, annál is kevésbé, mert az SZDSZ és a FIDESZ vezetői is úgy nyilatkoztak, hogy folytatni kívánják az EKA-n belüli együttműködést, közös tevékenységet. Tehát — mint rámutatott — a megállapodást aláíró szervezetek nem tekintik egy külön ellenzéki frakciónak az SZDSZ-t és a FIDESZ-t. Vigh Károly a további feladatokról szólva hangsúlyozta azt is, hogy főként a gazdasági területen van még számos megoldandó kérdés, így a gazdasági albizottságokra jelentős munka vár még a jövőben.

E gondolatokhoz csatlakozva többen is megerősítették: az ellenzék belső egysége várhatóan a választásokig fennmarad. Egyes vélemények szerint azonban az egyéni választások második fordulójában is meg van a lehetőség egyfajta ellenzéki választási koalícióra. Ennek viszont ellentmondani látszott az MDF képviselőinek a sajtótájékoztatón többször hangoztatott álláspontja, miszerint az MDF senkivel nem kíván választási megegyezést kötni, s minden választóközterben egyéni jelöltet fog állítani.

Harmadolt hadsereg?

A Magyar Néphadsereg hosszú távú fejlesztési koncepciója abból indul ki, hogy Magyarország nemzeti érdekeit, függetlenségének, szuverenitásának biztosítását csak egy létszámában, eszközkezeiben kisebb, de szellemében, felkészültségében korszerűbb, az ország teherbíró képességével összhangban álló védelmi erő képes szavatolni. Ezzel szemben a Magyar Néphadsereg jelenlegi állapotát a fokozatos leépülés jellemzi. Ha ez a tendencia folytatódna, s a költségvetési támogatások mértékében újabb drasztikus csökkentés következne be, akkor az már a haderő rombolásával lenne egyenlő, és semmi esetre sem támogatná a haderő reformját — mondta Pacsek József vezérrezredes, vezérkari főnök az Országgyűlés honvédelmi bizottságának keddi ülésén. Tájékoztatta a képviselőket, hogy a honvédelmi vezetés egy olyan összetételű és nagyságrendű haderő létrehozását tartja kívánatosnak, amely biztosítaná a védelemre fordítható erők koncentrált, az eddiginél hatékonyabb felhasználását. Az elképzelések szerint a közeljövőben a fegyveres erők mintegy egyharmaddal csökkenének; a leépítés egyes területeken, fegyvernemenként eltérő mértékben, akár 50 százalékot is elérhet. A vezérkari főnök szerint az, hogy Románia Magyarország elleni katonai akcióra készülne, rémhír. (Egy ilyen jellegű akció — minden más szempontot figyelmen kívül hagyva — már csak ezért is kizárt, mert a román hadsereg főerői nem Erdélyben állomásoznak.)

(MTI)

Sajtótájékoztató

A börtönállapotokról

Az utóbbi két esztendőben számottevően csökkent a büntetés-végrehajtási intézetek „lakóinak” száma, valamelyest enyhült a zsúfoltság a börtönökben. Jelenleg mintegy 17 800 személyt — közülük 13 683-an töltik jogerős szabadságvesztés büntetésüket — tartanak fogva az ország 31 intézetében. A két évvel ezelőttnél jelenleg mintegy hétezerrel kevesebb elítéltet tartanak fogva, s csaknem ugyanennyi „üres hely” van még. A csökkenést részben egyes jogszabályok — így a büntetőeljárás — módosítása, részben a büntetés-kiszabási gyakorlat változása eredményezte. Az intézetek azonban még mindig zsúfoltabbak a kelletténél. Borics Gyula igazságügyi államtitkár hangsúlyozta, hogy a bv-intézetek többsége nem korszerű. Az új intézetben az elítéltek emberhez méltó körülmények között töltik büntetésüket. Sokan itt végzik el, illetőleg fejezik be az általános iskolát, könyvtár áll a rendelkezésükre, televíziót nézhetnek, sportolhatnak.

Egy kérdés kapcsán — arról is beszélt, hogy az elítélteknek lehetőségük van vallásuk gyakorlására, egyházi rendezvényeket tarthatnak, egyházi személyek felkereshetik a büntetésüket töltőket. Végeterül cáfolta a hírt, hogy amnesztia várható.

Önállósodó falvak: Somogyudvarhely

Kérelme nem kerül az Elnöki Tanács elé

A hetvenes évek körzetesítési hullámának ellenhatásaként természetes módon indult meg egy önállósodási folyamat az ország sok településén. Egyre több helyen vívták ki a lehetőséget a népszavazásra, hogy az eddigi társközségből önálló tanácsú településsé váljanak. Somogy megye élen jár ebben a folyamatban, talán ez a megyei tanács pozitív hozzáállásának is köszönhető. Igaz, erről nem mindenki így vélekedik, gondoljunk csak a valóni nem tudó Balatonfenyvesre.

Négy olyan somogyi község szavazott pozitívan az elválásra, mely az Elnöki Tanács jóváhagyását még nem kapta meg. Mivel az utolsó szavazás is lezajlott két hónappal ezelőtt, felhívtam Fürscht Pált, a Belügyminisztérium önkormányzati kérdésekkel foglalkozó munkatársát, hogy tájékoztatást kérjek az ügyek jelenlegi állásáról.

— Mikor kerül az Elnöki Tanács elé a valóni készülő társközségek kérelme?

— Információim szerint pénteken tartanak ülést, és akkor tárgyalják ezt a kérdést is.

— Önök mindegyik község kérelmét betérjesztik?

— A négy somogyi közül egyet nem tudunk, mert az augusztus végén érkezett. Mi a megyéktől azt kértük,

hogy május végéig terjesszék fel hozzájuk mindet, mert nem vihetjük őket egyenként az Elnöki Tanács elé. Több kérelem csak júniusban érkezett, de ezeket még elfogadtuk. Most körülbelül 54 község ügyében döntenek.

— Mitől ilyen hosszú az átfutási idő?

— Nekünk egyeztetni kell a kérelmeket más minisztériumokkal és a kormánnyal is, így két és fél hónap eltelik, míg az előterjesztés elkészül. Ami augusztusban jött, azzal már nem tudunk foglalkozni.

— Eszerint Somogyudvarhely marad tovább Berzence társközsége, hisz az ő kérelmüket csak augusztus elején tárgyalta a megyei tanács végrehajtó bizottsága. Mikor indítanak ismét ilyen egyeztető eljárást?

— Ezt nem tudnám megmondani. Ha érkezne ilyen kérések, mire végére érne az egyeztető eljárás, már nem lenne sok értelme az egyedi döntésnek, mert a jövő év közepe táján várhatóan meglesz az önkormányzati törvény, amely megszünteti a központi hatáskört. Ekkor már a községek joga lesz, hogy eldöntsék, akarnak-e valakivel társulni.

— Akkor Udvarhely lemondhat arról, hogy 1990. január 1-től önállóvá

váljon, pedig már a gazdasági szétválasztást is részben kidolgozták.

— Mi azt szeretnénk, hogy az új törvény minden társközségnek jogot adjon az önállóságra. Mivel ők már erre felkészültek, a törvény hatályba lépésével egy időben már élhetnek ezzel a lehetőséggel, de annak sincs akadálya, hogy már január 1-től úgy fogadják el a költségvetést, hogy különválasztják a két községre jutó pénzeszközöket.

— Tehát maradna a közös szakigazgatási szerv, de Udvarhely előjárósága önállóan dönthetne a nekik járó pénz felhasználásáról?

— Igen, megkaphatnák az intézményeikre — óvoda, iskola — eső fenntartási költséget, és a szabadon felhasználható keretek lélekszám szerinti részét. Csak az igazgatás költségeit kellene közösen viselni.

— Így névleg nem jön létre önálló tanács-testület, illetve szakigazgatási szerv, de az előjáróság gyakorlatilag élhetne a tanács-testület jogaival?

— Ha formailag is létrejönne a tanács, rosszabbul járnának, mert végrehajtó bizottságot is kellene választaniuk. De ha az új törvénnyel válnak teljesen önállóvá, az már ilyet nem ír elő.

Gy. Á.

A csőd elmarad

A nagyatádi konzervgyárban 1100-an dolgoznak, fele arányban férfiak és nők. Hosszú ideig több nő dolgozott itt, mint férfi. Jámbor László igazgató örül, hogy az arány helyreállt, mert a nőkre nem lehetett a termelésben igazán számítani.

— Mint minden konzervgyár ez előtt húsz évvel, a mi gyárunk is a szovjet és az NDK exportra épült — mondja. Ez a piac mostanáig működött is: rubelelszámolásra termeltünk, arra volt adott a kapacitásunk is.

— *Jelenleg mi a helyzet?*

— Időben értesültünk, hogy a szocialista export országos szinten 100 ezer tonnával csökken. Bennünket ez 11 tonna konzervvel érintett. Ezt az intézkedést a magam részéről helyteleníttem. A szovjet piac biztosítva volt, nem kellett volna csökkenteni, hiszen ott most élelmiszerhiány alakult ki. A helyzetünk katasztrofálisnak tűnt.

— *Milyen elképzelések születtek a „katasztrófa” elhárítására?*

— Nem a termelés mennyiségében okozott ez a kiesés gondot, hanem az árbevételben. Míg a szovjet fél a kiszállítást követően egy hónap után

rögtön fizetett az áruért, a tőkés csak három hónap múlva fizet, amikor eladta azt. A tőkés ugyanis nem épít óriási raktárakat. Neki a működő piac diktálja az iramot. Egyetlen megoldás kínálkozott, növelni a tőkés exportot.

— *Hogyan sikerült ezt megvalósítani?*

— Lizinggel oldottuk meg, amerikai piacra fél kilós dobozos csemegekukoricát gyártunk. Az idei 2500 tonnát jövőre szeretnénk megduplázni. Tonnánként 520—550 dollárt fizetnek. A tőkés exportra nemcsak mennyiséget, de minőséget is kell produkálni.

— *Gondjairól szeretnénk hallani.*

— A rossz időjárás miatt az idén drága a zöldség és a gyümölcs. A zöldség, ezen belül az uborka, paprika nemcsak drága, de kevés is. Így ez a vásárlónál áremeléssel jelentkezik.

— *A termeléshez adottak-e a személyi feltételek?*

— Munkaerőgondunk nincs. Városunkban kihelyezett szakmunkásképzés folyik. Az idén huszonnégyen végeztek a két éves felnőttképzés keretein belül. Felvételt eddig nem volt, és nem is tervezünk, még a kilépettek he-

lyére sem. A gyárban jelenleg százal kevesebben dolgoznak, mint tavaly ilyenkor. Csak azokat küldtük el, akik már nem fértek bele az egyébként is laza szocialista munkaerőkölcsbe. Munkanélküliséggel nem riogatjuk dolgozóinkat.

— *Milyenek a jövedelemviszonyok Önöknél?*

— Az átlagjövedelem évente 100 ezer forint bruttóban. Nem kevés, de nem is sok, mert a dolgozók ezt az összeget három műszakban, pótlékokkal együtt keresik meg.

— *Van-e olyan különbség a kétféle export termelése között, ami a munkamódszerben is meglátszik?*

— Közhely, de minden rosszban van valami jó. A szovjet piac kényelmessé tett bennünket. Az amerikai piac új munkastílust, szemléletváltozást követel tőlünk. Nagyobb felelősséget vár el a munkástól is, hiszen ők csak az igazán minőségi árut veszik át. Úgy érzem, az idei esztendő feladatait sikerült jól megoldanunk. Azt hogy 1990-ben mi lesz, még nem lehet tudni.

— *Lehet, hogy csődbe mennek?*

— Kérem, a konzerviparban a csőd még várat magára. Bízom abban is, mi nem leszünk a csődbe jutottak között.

V. É.

Cseh hecc

Szeptember 18. „Prágából” a benzín Csehszlovákiában.

Lássuk a medvét! Bemegyek itt Budapesten az első útbaeső Coopurist Utazási Irodába a Kossuth Lajos téren. Előregörnyedek, hogy a kisablaknál előadhassam óhajom, sóhajom: benzinjegy kellene Csehszlovákiába — mondom.

— Nem mi árusítjuk — hangzik a laknikus válasz.

Mikor kiegyenesedem látom a kifizetést, miszerint nemcsak benzinutalvány még korona bankjegy sincsen.

— Legyen szíves! — hajlok újra előre — ha én Önöknél megveszem a csekket, arra kaphatok benzint Csehszlovákiában?

— Fogalmunk sincs — így a tisztviselő.

IBUSZ Mártírok útja, tumultus. Előre furakodom.

— Benzinjegyük van Csehszlovákiába?

— Az nincs, de koronacsekkel szolgálhatunk. Hátra kell viszont menni a sor végére, addig dél lesz és ebédszünet. Egy óra után jöjjön inkább vissza az útlevelem.

Most már robogok. Cél a Szentendrei úti Expressz Utazási Iroda. Nincs szerencsém. Pontban délkor nyitok be, amikor ott is ebéidő. De amúgy is az ördögnek tartoznék az úttal, mert annyit azért elmondanak, hogy sem benzinjegyük, sem koronájuk. Csekkel szolgálhatnak, ha majd kinyitnak délután. A Balassi Bálint utcai CEDOK csehszlovákiai utazási iroda magyarországi képviselője — minden beharangozás ellenére — nincs ellátva kuponokkal. De — bíztatnak — tankoljak meg Magyarországon és ha mindenáron ragaszodom a csehszlovák benzínhez, ami ugyan nem éri meg, a legközelebbi határállomás közelében megtalálom az első csehszlovákiai CEDOK-ot, s ott majd adnak benzinjegyet, személyenként tíz litert.

Apropóra érkezem. No nem az első csehszlovák CEDOK-hoz, hanem haza. Bekapcsolom a rádiót, amelyben éppen Forró Evelin tudósít Prágából. Ma ő is felkeresett néhány csehszlovákiai CEDOK irodát, benzinutalványt viszont sehol nem tudott beszerezni. Neki azt mondták, hogy a benzinkutasok nem bürokraták, közvetlenül koronáért is kiszolgálják a magyar autóst, természetesen az új rendelkezésnek megfelelő 15%-os feláron. Hogy akiknek csak csekje van, mit kap? Nagy valiszónúsággal gutaütést.

Pál Zsuzsanna

Késésben — az állampolgár kárára

Bőrünkön, idegrendszerünkön, vérnyomásunkon, lakótelpeinken, technológiai elmaradottságunkon érezzük; késésben vagyunk, vagy ahogy Enyedi György földrajztudós írta egyik könyvében: „Kelet-Európa ezer éve késésben van”.

Az állampolgárt természetesen nem a „nagy összefüggések”, hanem elsősorban saját gondjai foglalkoztatják. Arra érzékeny, hogy munkájáért a bért belátható időn belül kifizessék. Amikor új munkahelyre kerül, ha nem is azonnal, de időben intézzék ügyét, ne kelljen futkosnia, szaladgálnia mások helyett. Nem mindenkinek „kenyere” a reklamálás, kevesen borítják az asztalt a kényelmesen kávézgató, ráérős ügyintézőkre, akiknek egyébként a fele-harmada is elégséges lenne egy-egy munkahelyen. Példa a tréhanyságból eredő késésre, a munkaköri köteletség áthárítására ebben az országban bőven akad.

Az egyetemi—főiskolai felvételi vizsgák július első napjaiban befejeződnek, így a ténylegesen elvégzett munka, amelynek „jutalmazására” szerény kari keret áll rendelkezésre, már a következő hetekben honorálható lenne. A kifizetésre mégis optimális esetben is három hónapos késéssel, október közepén kerül sor.

Más. Egy pedagógus iskolát váltott. Májusban, de legkésőbb június elején régi és újabb iskolájának személyi anyagot kellett (illetl) volna cserélnie. Még ma is nyugtatták: ne aggodjon, átküldik anyagát, nem kell személyesen közbenjárnia. Aztán szeptemberben kiderült: új iskolája nem tud sem bért, sem béremelést fizetni, mert „késésben” van a régi iskola.

A Tankönyvkiadó Vállalat a szerzőkkel még ma is jórészt úgy köt szerződést, hogy a honorárium első részét, amely általában a jogdíj 40%-a, a kézirat benyújtása után, a további 30%-ot a kézirat elfogadása után fizetik. A kifizetés a gyakorlatban két lektor egyetértő véleményéhez kötött. A harmadik részletet a kiadó (+30%) a tankönyv megjelenése után folyósítja. A szerző csak az első szakaszban, a kézirat beküldéséig „aktív” résztvevő, utána mások kénye-kedvére kiszolgáltatott. A harmadik szakaszban már semmiféle szerepe nincs. Nem tehet arról, hogy „szűk a nyomdai kapacitás”, „papírhány van”, „beteg az előadó” a tankönyvkiadónál, „átszervezték a szakszolgálatot” stb. Volt rá példa, hogy a tankönyvkiadó — nem a szerzők hibájából — öt év alatt fizette ki a három részletet! S közben a dolgozó, szerző, nevezhetjük bárminek, jogos munkabérét hónapokon, éveken át kamat nélkül használják — valakik. Bankok, takarékszövetkezetek — mint gomba langyos eső után — nőnek ki a földből egy országban, ahol a népesség 20%-a él már a szegénységi küszöb alatt. Miből? Többek között a visszatartott kifizetésekből, a még mindig alacsony kamatokból.

De még hátravan az inflációs ráta, amely a késés függvényében károsítja meg a munkavállalót. Mivel az infláció felgyorsult, a kifizetések késése egyre érzékenyebben sújtja a munkavállalót...

A napszámos boldog ember: napi ezer forintot és egy liter bort kér. Ma, a munka befejezése után azonnal, mielőtt lemegy a nap. Hitel nincs!

Vuics Tibor

Foghíjptólás!?

Ahogy mondani szokás, „hátat mutatott” az íróasztalnak. Erős Lászlóné 10 évig volt egy szövetkezet bérelszámolója amikor ez év agusztusában odahagyva — a tán biztosabbnak tűnő — állását és vállalkozásba kezdett. Családi tőkéből élelmiszer és vegyi áru boltot nyitott Aparhant köztség „újtelepén”, pótolva egyben egy olyan kereskedelmi foghíjat, amit az illetékes apparátus „betömni” eddig nem tudott. Az íróasztal, mint szimbólum egyre inkább lesz pejoratív értelmű, hisz szükségképpen kerékkötője is a gyakorlatban a szabad kezdeményezéseknek. Ha a racionális érdekek mást diktálnak, mégha az homlokegyenest más jellegű munka, mint amit eddig megszoktunk, váltani kell! Az agilis fiatalasszony szakított a bürokratikus beidegződésekkel, és Molière-rel együtt vallja: „Nem azt nézem milyen nevet írnak alá az emberek, hanem százsor inkább azt, milyen cselekedetet visznek végbe.” A fent leírtak önmagukért beszélnek.

b.gyöngyösi

Néma gyerekek — fecseg a trikója

Megböknek hátulról a villamoson: a mögöttem álló így jelzi, hogy elém szeretne kerülni. Szava nincs rá. Felé fordulok, s látom, valami angol felirat áll a tiritarka trikóján. Hogy mit jelent, az teljesen közömbös. Azt biztosan nem jelenti, hogy „néma vagyok, ezért bökdösöm felebarátaimat”.

Fiatal apa a buszon kisgyermekével, kutató tekintete ülőhely után néz. Valaki barátságos gesztus kíséretében feláll, a férfi a helyébe ül. A „Köszönöm” ismeretlen a számára. Egyébként színes dzsekit visel, amelyen a felirat a sörivást magasztalja. Kezdetben — jónéhány éve — még csak a T-shirt-nek becézett trikókon ékeskedtek a különféle feliratok, amelyek hol valami árucikket reklámoztak, hol meg valami látszatbölcsességet hirdettek. Aztán jöttek a feliratos kütűzők politikai közlendőkkel és provokatív vallomásokkal, felszólításokkal. A feliratok áterjedtek a felsőruházatra, dzsekiük, kabátok, szoknyák már mind közölnek valamit, amire senki sem kíváncsi. És közben az emberek egyre szólanabbul, mind közönyösebben néznek a másokra, némán lökdösődnek.

—6

Nemcsak a tónus megalázó

A tájékozatlan dolgozók mégis kérdeznek

A lét és a bizonytalanság összefüggései

A szekszárdi AGRARTERV Közös Vállalatnál most jártam először. A kis vaskapun át egy zsebkendőnyi udvarra értem — két irodaház közé. Az órák pontosan kettőt mutatott. A tanácskozás ugyanekkor kezdődött. Besiettem az egyik irodaházba. Sorra kukkantottam be a szobákba. Sehol senki. Halványan eszembe jutott: ide bárki bejöhethet, bármit elvihet... Közben állsiettem a másik épületbe. Hangokat hallottam. Éppen elkezdtek az értekezletet, amit Bogár György igazgató termelési tanácskozásnak nevezett.

*

Eszembe nem jut az igazgató megfogalmazásával vitatkozni, ám amennyiben az fedte a valóságot, akkor — már csak a rend kedvéért is — úgy teljes: kicsikart termelési tanácskozás. Ugyanis a dolgozók néhány héttel korábban levelet írtak a „Tiszteletbeli Igazgató Úrnak”, amiben kérték, hogy az utóbbi időben felhalmozódott, megoldásra váró problémáikat szíveskedjen felülvizsgálni, arról őket tájékoztatni, no és persze intézkedni. Amúgy e levél másolatát megküldték az igazgatótanács elnökének, a felügyelőbizottság elnökének, a megyei tanács mezőgazdasági osztályának, a Szakszervezetek megyei Tanácsának is. A megbeszélésen közülük csak Puskás János, az igazgatótanács elnöke vett részt!

A tizenegy pontban igen célrátörően és világosan megfogalmazott levél részleteibe nem bocsátkozom, s ez vonatkozik a tanácskozásra is, hiszen az ott történtek és annak előzményei egy napjainkban jellemző jelenséget példáznak. A rend kedvéért azonban azt mindenképpen le kell írni, hogy néhány évvel ezelőtt az AGROBER-eket átszervezték, volt, ahol e cég meg is szűnt. Szekszárdon ötven termelőszövetkezet és állami gazdaság „megmentette”, s azóta közös vállalként működnek — elvileg azzal a céllal, hogy tervezzék és lebonyolítsák a mezőgazdasági beruházásokat. De sajnos, nagy sikerekkel nem dicsekedhetnek, ugyanis az utóbbi időben egyre kevesebb a munkájuk, úgy is fogalmazhatunk, hogy más társulások, vállalatok, gmk-k elhappolják előlük a feladatokat. Úgy mondják, nem is nehezen. És ennek okai vannak. Például az említett levél is ezen okokat kutatja. Ez első látásra, hallásra azért is igen furcsa, mert egy 29 fős létszámú munkahelyen úgy hinné az ember, hogy mindenki naprakész, tájékozott. De mint kiderült, az AGRARTERV-nél ez nem így van.

Ugyan a levél második pontjában írják a dolgozók, hogy a vállalat a fél-éves tervét teljesítette — ám hogy ez milyen fondorlatokkal állítható, arra sem kaptak választ — de ők nem kaptak prémiumot, s nem is tudják, hogy miért. Ezzel szemben a vezetők szép summa prémiumelőleget vettek föl. (Illetve, volt akinek ezt számfejtették, de a vihar előszelét érezvén még nem

ment érte a pénztárba.) Az első pontban viszont fölírják, hogy a „vezetők” feladata lenne a munkaszervezés, de ezt is áthárítják a dolgozókra.

Az emberek joggal érzik úgy, hogy létbizonytalanságban vannak. A vezetők nem tájékoztatják őket semmiről, a már július elejére ígért termelési tanácskozás is elmaradt. Hogy még mi minden maradt el „csak úgy”, nem sorolom, csupán megjegyzem, meglehetősen furcsa lehet ott a légkör, ahol a dolgozók értekezletért, tanácskozásért „síránkoznak”.

Egyszerűen elképesztő, hogy egy olyan vállalatnál, amelynek a fő profilja a műszaki tervezés és bonyolítás, nincs műszaki vezető, azaz főmérnök! Ezzel szemben viszont van gazdasági igazgatóhelyettes és mérlegképes könyvelő is a harminc főre. Úgy vélik, hogy a vállalat további működése érdekében főmérnököt kellene felvenni, a mérlegképes könyvelőt pedig el tudná látni a gazdasági teendőket. Joggal okozott gondot a létszámcsoökkentés, amitől úgy tűnik, a továbbiakban is tartaniuk kell. A fiatalok szakmai továbbképzését a vállalat vezetése nem támogatja, noha világos, hogy ez a színvonalas munka rovására megy, ahogyan az is, hogy egyre kevesebb műszaki információt (szaklapok, folyóiratok) kapnak. Azt, hogy nem áll rendelkezésükre megfelelő minőségű pausz, illetve kihűzőkészlet, alig merem leírni, mert az Olvasónak egyszerűen hihetetlennek tűnhet. Az viszont csöppet sem meglepő, hogy a dolgozók a munkájuk után járó fél éves mozgóbérikre igényt tartanak.

A tanácskozáson — ha nem is e most divatos szóval élve — egyre több szó esett a kontraszelekciónról és arról az igényről, hogy a várható létszámcsoökkentés úgy történjék, hogy legalább azonos arányban a produktív és az inproduktív dolgozóknál, s ne úgy, mint eddig.

A tanácskozás „első menete” valósággal nyomasztó volt. Az igazgató pontról-pontra kísérte végig a levelet, de lényegében semmire nem válaszolt. Érthetően festette alá szavait morgolódás, sugdosás és a halk megjegyzések áradata. „...de a további prosperálás-hoz meg kell találni az utat...” E többször is elhangzott kinyilatkozás kapcsán említette, hogy az épület egy részét más célra kellene hasznosítani, s azt is, hogy januárban fölmerült egy tekepálya építése, s majd a vendéglátó vállalat üzletet is kialakíthatna a házban. Következett a „varázsszó”, miszerint egy nyugatnémet vállalat egy kispé-kereskedelmi egységet szeretne ott nyitni. Hát ezektől senki nem hatódott meg igazán. Nem a „suszter maradjon a kaptafánál” jegyében, hanem azért, hogy a szakemberek úgy érezték, szaktudásuk csöppet sincs kiaknázva, hogy ők is képesek lennének versenyre kelni a saját „terepükön”, no de ahhoz megfelelő háttérre volna szükség. Persze, kissé sértődötten azt is megjegyezte az igazgató, hogy egy ilyen kis vállalatnál kell-e állandóan

értekezni? Nyilván nem kell. Csak olyankor, de akkor nagyon. Ezt úgy értem, hogy őszintén, hogy a véleményeket ütköztetve, hogy egymás javaslatait meghallgatva, netán a dolgozókéval is kalkulálva. Hiszen ők nem kiskorúak!

A következő „menet” viszont egyszerűen elképesztő volt. Egy, vagy két dolgozó igyekezett volna véleményt mondani, de Szabó Miklós, az igazgatóhelyettes magához ragadta a szót — s a kívülálló számára szegényszemre — ő is sorra vette a levél pontjait. Azzal indított, hogy szerkezetváltásra van szükség, ugyanis napjainkban a szolgáltatást főlváltotta, főlváltja a versenyzés — mármint a munkáért, aminek minőségi vonzata is van — természetesen. (Naná, hogy van, mondom és mondják nyilván a dolgozók is, csakhogy azzal a bizonyossal nem lehet tojást festeni, és napi többszöri, már-már folyamatos gyomorlifteztetéses hangulatban nem lehet önfeledten és jól dolgozni.)

Igaz, hogy az igazgatóhelyettes tónusa is meglepő volt a maga határozottságával, kioktató stílusával. A beszoztottaknak mindent a szájukba kell rágni sugallatával és a „mindig a dolgozók csattan az ostor” végeredményt sejtetésével együtt. De! Legalább ő konkrét volt, lényegében nem beszélt mellé, nem rejtette véka alá a véleményét. Akkor sem, amikor az emberek kérdéseinek, megjegyzéseinek keresztüztüzebe került.

Most pedig következzenek az előre megfontolt válogatás „igénye” nélkül a megjegyzések:

— Igazi menedzser típusú vezető kellene.

— Magas költségekkel dolgozunk a gmk-khoz és kft-khez viszonyítva.

— Bizonytalan a létszámhelyzet.

— Igaz, hogy egyik vezetőnk azt mondja, hogy a „vonalhúzótagásból” ma már nem lehet megélni, de nekünk abból kellene...

— Az igazgatótanácsot tájékoztatták, hogy a dolgozók nem kaptak prémiumot, csak a vezetők?

— Ha a tervezői létszám csökken, a munkákat alvállalkozóknak kell kiadni.

— Inkorrekt és durva sértés a dolgozókkal szemben, hogy a jegyzőkönyvből az került bele, hogy nem tartunk igényt a félévi prémiumra.

— Itt a vezetőknek nincs nagyobb felelősségük, mint a portásnak.

— Nem az igazgató fizetését sokkaljuk, a magunkét keveselljük!

Szabó Miklós újabb magyarázatba fogott: „ez azt jelenti, ez azt jelenti... most figyeljenek emberek... remélem, hogy megértik, amit mondom”.

Amúgy nem volt bonyolult egyik dolog sem, az emberek megértették. Már azt, amit mondott.

Még Puskás János szavait is, aki egyebek között elmagyarázta azt a fránya prémiumot, amit az igazgatóknak kell kapnia. Ez szerinte 130 ezer forint körül van. Ám az idén március 2-án kelt jegyzőkönyvben a következő olvasható:

„Vagyis az igazgató elmúlt évi kifizetett prémiumának 50 százalékát javasolná alapbérésíteni, ami havi 6700 forintot jelentene. Így az 1989. évi prémiumalapját 22.300,— Ft x 12, azaz 267.600,— Ft képezné, amelynek kifizetése a fenti tényezők teljesítése alapján történne.”

Amikor az egyik munkatárs e sorokat felolvasta a plénum előtt, Puskás János visszaült a helyére, az igazgató mellé. Suttogtak egymással, forgatták a jegyzőkönyvet. Csak megjegyzem, hogy az igazgató a prémium hatvan százalékát a „veszteséges gazdálkodás elkerüléséért” kaphatja!

Ugye, ezt Önök sem értik? Nem is igen lehet. Csak annyit magyarázatot hozzá: az igazgató húsz százalékos fizetésemelést is kapott, ami 3700 forint. A tavalyi prémium ötven százalékának alapbérésítése a 6700, erre jön a 267.000 forint prémium. Jövőre pedig ez képezi az „alapot”. (Ugyanez vonatkozik az igazgatóhelyettesre is!)

A dolgozók? Hát az ő fizetésüket is emelték. Tavaly 7 százalékkal, idén 13 százalékkal. És még ők beszélnek? És azt várják, hogy válaszoljanak kérdéseikre? Ez már tényleg túlzás!

V. Horváth Mária

Utazó házak

Ulrich Deus — nasendorfi (NSZK) vállalkozó — még az elmúlt év decemberében kezdett tárgyalásba a bonyhádi Piramis Kiszövetkezettel, úgynevezett Fachwerk típusú házak gyártásáról. Az IDEX Külforgókereskedelmi Vállalat bábáskodása mellett az üzlet realizálódott. Így kerülhetett sor az első ikerház befejezésére is, amit a közelmúltban Asendorf helységben a kiszövetkezet állított fel. Az üzlet 4,4 millió Ft árbevételt jelentett. Ulrich Deus további 10 ikerháza írt alá keretszerződést. Ez mintegy egy millió nyugatnémet márkát hoz a kiszövetkezet „konyhájára”. A szerelésnél óriási előnyt jelentett a dolgozók német nyelvtu-

dása. Ez motiválta őket arra is, hogy egy nemzet nyelvtanfolyam beindítását kezdeményezzék a dolgozók körében.

A legfrissebb információk szerint a CUBUS GMBH; (NSZK) is szerződést írt alá a kiszövetkezettel szeptember 3-án. Ennek értelmében az első lakóépületet már október hónapban kiszállítja és a szerelési munkákkal együtt átadja a Piramis.

A jövőt illetően további 15—20 családi ház elkészítésének igényét jelentette be a cég képviselője. A házak tehát Nyugatra utaznak, a deviza pedig hozzánk.

b. gyöngyösi

A szeretet parancsa szerint III.

Már élnek a gyermekeim, csak még nem találkoztunk

— Még félig kész itt nálunk minden — mentegetődzik Dan János, amikor bevezet a földszinti, szintén 196 négyzetméteres lakásba. A régi kastélyra csak a hatalmas ajtók és a mennyezet gerenda-faburkolata emlékeztet. Az ablakokat hőszigetelő műanyagablakra cserélték (a kastély nem műemlék, így lehetőség volt a korszerűsítésre) a falak burkolata, a konyha a fürdőszoba csempézése vadonatúj.

— Először ebben a szobában laktunk — nyit be egy betonpadozatú, de szőnyeggel letakart helyiségbe a házigazda. — Itt szeretnénk majd, ha valamennyi család itt lesz, az óvodát kialakítani. Egyelőre raktárnak használjuk ezt a szobát, és igyekszünk a többit belakni.

— *Hogy került ide, Bodrogra? — kérdezem.*

— A békési baptista gyülekezetbe jártam vallásgyakorlatra. Ott hallottam egyik rendezvényen az alapítvány beszámolóját. Feleséggel, aki szintén vallásos, megbeszéltük a hallottakat és az jutott eszünkbe, hogy valami hasonlót kellene nekünk is tenni.

— *Sugallatnak tekint a közös gondolatot?*

— Biztos, hogy isteni elhívás volt. De több hónapig rágódtunk, amíg döntöttünk.

— *Eljöttek ide a messzi Dunántúlra azért, hogy a sajátjukon kívül, idegen gyerekeket is neveljenek?*

— Úgy éreztük — veszi át a szót a fiatalasszony, Márta —, hogyha csak azt tesszük, amit az átlag emberek, üres marad az életünk. Valami többet, jobbat szeretnénk volna tenni az Isten szolgálatában, és itt találtuk azt meg. Nekem könnyebb volt a váltás, mert

Hevesből mentem férjhez Békés megyébe, most pedig szívesen költöztem ide a Dunántúlra.

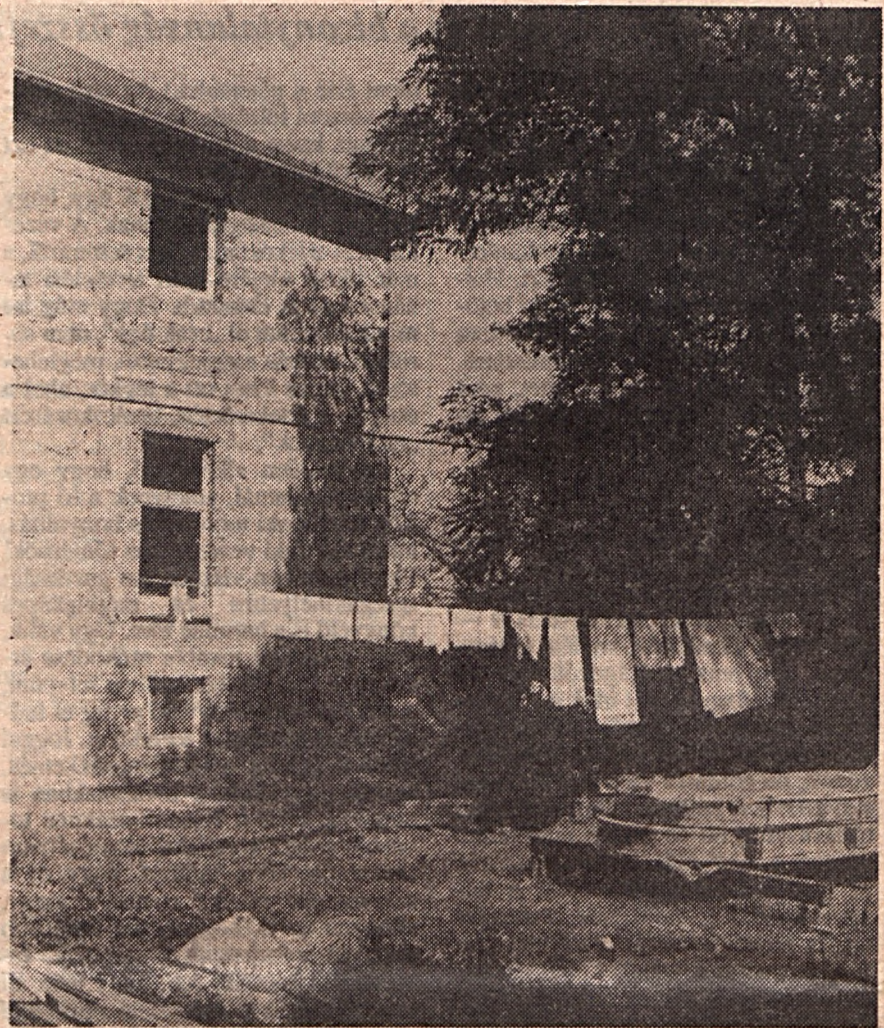
— *A szülők, a barátok mit szóltak elhatározásukhoz?*

— Sokan nem értették, hogy miért hagyjuk ott az évekig épített családi házat, miért megyünk el, mint mondták „az Isten háta mögé”, de akik ismertek bennünket, az azonosan érző, gondolkodó hívő emberek — a szüleink is ilyenek — azok megértették az elhatározásunkat — mondja Dan János. Három hónappal ezelőtt egy hetet dolgoztunk itt. Megismerkedtünk Kornéllel, láttuk, hogy milyen szépen élnek és attól az időtől már nem volt kétséges, hogy ezért az életért, az isteni elhívásnak engedelmességgel tudjuk hagyni a békési házat. A családtól távol is tudunk, akarunk élni egy sokkal nagyobb családdal, a ma még állami gondozásban lévő majdani gyermekeink boldogságáért.

Csönd ereszkedik közénk a kimondott szavak után. Az ifjú asszony magában mosolyog, tekintete messze kalandozik. Újra Dan János töri meg a csendet.

— Nagyon jó érzés arra gondolni, hogy valahol már élnek a gyermekeink, csak még nem ismerjük egymást. Nagyon várjuk a megismerkedést, az első találkozást. Először két, aztán pár hét múlva még három gyereket szeretnénk befogadni a családba.

— Talán karácsonyra már együtt lehetünk mindannyian — veszi át a szót a felesége. — Nagyon várom, de azt is tudom, hogy ez nagy felelősség. Most az építkezés alatt a mi gyerekeinkre is nehéz vigyázni, ha heten lesznek, az még sokkal több figyelmet,

Hátsódvvari idill

törődést igényel. Szerencsére itt a nagy park, ugyan még elvadult állapotban, de ha rendbe tesszük, ott nyugodtan játszhatnak a gyerekek. Tervezzük azt is, hogy külön óvodát nyitunk a négy család gyerekeinek és ott felváltva foglalkozunk velük.

— *A saját gyerekeik mit szóltak az elhatározáshoz?*

— Lidike még kicsi, Danika viszont már nagyon várja az új testvéreket. Heizelék gyerekeivel nagyon szeret játszani, és alig várja, hogy itthon is sok testvére legyen.

— *Hol dolgoztok, mielőtt ide jöttetek? — kérdezem.*

— Márti közgazdasági technikumot végzett, de már három éve gyese van, én pedig a víz- és csatornaműnél voltam elektroműszerész. A gimnáziumban, ahol végeztem muzeológus- és könyvtárosképzés is folyt, így egy kicsit ahhoz is értek — mondja Dan János. Aztán kifelé fülel. Behallatszik, hogy az ebédszünet után elindították a betonkeverő gépet. — Minden munkát mi végzünk. Ha kell villanyt szerelek, vagy éppen segédmunkáskodom a kőműves mellett. Ma is azt csináltuk. Itt mindenki ingyen, meggyőződésből

dolgozik. Nekem pedig kétszeresen érdekes a munka, hiszen a mi otthonunk az, ami épül.

A ki nem mondott gondolatot érteve elköszönök a szimpatikus házaspártól, mert Dan Jánoson látom, menne már dolgozni, csak az udvariasság tartja vissza.

A kastély előtt Heizer Kornél épp a betonkeverő tartalmát üríti talicskába, majd nekiveselkedve tolja az épület hátsó része felé. Szinte csak futtában köszön, nincs megállás, a kőműves várja az anyagot.

Azóta sokszor gondolok a Védett Otthonra. Falai között húsz állami gondozott gyerek talál majd igazi otthonra. Sok ez a húszas szám? Ha a több ezer szülő nélkül nevelkedő gyerekekre gondolok, talán kevés.

De nekik, akik kikerülve a nevelőotthonok védő, ám mégiscsak sivár, családtól távoli világából, nagyon sokat, mindent jelenthet. Húsz gyermek családi életben, szerető szülők irányításával nevelkedik.

Innen nézve, ez bizony sok!

Tamási János

Fotó: Kapitány Krisztina

Az új testvérekre várva, kettesben

Nem mindegy 60, 90 vagy 100 nap...

MDF-SZDSZ iroda Szekszárdon, a Bezerédj utca 22-ben

A Tolna megyei Népújság már vagy három hónapja hírt adta, hogy székházat kapnak Szekszárdon az ellenzéki pártok. Am mintha feledésbe merült volna a dolog. Most két szervezet a Szabad Demokraták Szövetsége és a Magyar Demokrata Fórum más megoldást találva, mégis hozzájárulhat irodájának elfoglalásához. Beszélgető-partnereim Szabó Zoltán az SZDSZ és Nyerges Tibor az MDF vezetői.

— Irodát nem kaptunk sem a tanácstól, sem az MSZMP-tól — kezdi Nyerges Tibor —, sőt a közeljövőben még a lehetősége sincs meg. Egy család viszont felajánlotta a két szervezetnek egy magánházból 130 m² területet. Ígéretet a hatalom részéről voltak ugyan, de... Először a Vöröskereszt helyiségeit kaptuk volna meg, de ezt közben eladták a vendéglátóipari vállalatnak, másrészt mehetnének a TIT-székházba, mivel ők az MSZMP-székházba költöznek. Oda fizetik ezután azt a pénzt, amit eddig a tanácsnak adtak. Oda ezért elvi okokból sem megyünk. Mire kiköltöznek, mi pedig berendezkedünk, a belső átalakításokat elvégezzük, telefonvonalakat kapunk, nagyon sok idő telik el, itt viszont akár egy hét múlva komoly irodát tudunk működtetni. Szolidat ugyan, de olyat, amihez rendezett jogaink vannak, tehát nem úgy kerülünk oda, mint valami megtúrt albérlő. Itt mi tisztes bérleti szerződést kötöttünk a tulajdonossal.

— Köztudott, hogy a kormány 50 millió forintot biztosított az alternatív szervezetek, pártok támogatására. Mennyit vett fel ebből a szekszárdi SZDSZ és MDF?

— Az SZDSZ ebből egy fillért sem — veszi át a szót Szabó Zoltán. Mi ezt nem tartanánk etikusnak. Csak úgy tudnánk elfogadni, ha az MSZMP ezerötven millió forintja lenne arányosan elosztva, és abból kapnánk, nem pedig az adófizető állampolgárok terhére nyitott újabb számláról.

— Az MDF sem vett fel ebből a pénzből — toldja meg Nyerges Tibor —, egy fillért sem. Volt ugyan a hatalomnak egy kísérlete — az egyik budapesti szervezetünk kb. harmincezer forintos terembérleti számláját ebből egyenlítették ki —, de ezt az MDF visszautasította és a központi számlájáról visszafizette az összeget.

— Sokan tudni vélik, hogy az MDF komoly anyagi támogatást kap Amerikából. Mekkora segítséget jelent ez?

— Hát nekem van egy dollárom, ezt még a nagyapámtól örököltem, mint háborús emléket, ha erre is szükség lesz, én ezt berakom.

— Konkrétan, igaz-e, hogy az USA pénzezi a Magyar Demokrata Fórumot?

— Nem igaz. Nincs ilyenről tudomásom. Ha van is a nyugati magyarsággal kapcsolatunk, azok államilag ellenőrzöttek és ellenőrizettek. A szekszárdi szervezetnek nincsenek nyugati anyagi kapcsolatai, ezt biztosan tudom.

— Nálunk ugyanez a helyzet, mi sem rendelkezünk ilyen kapcsolatokkal — ezt már Szabó Zoltán teszi hozzá.

— *Hogyan sikerült mégis — az alapterület alapján feltételezve — ilyen drága bérleményt igénybe venni? Miből fizet például az SZDSZ?*

— Megkaptuk az épületet két és fél évre, de a tulajdonos semmi más követelményt nem támasztott, mint hogy vigyázzunk az épületre, óvjuk állagát, és a fenntartási költségeket (víz-, villany- és fűtésdíj) fedezzük. Ezen kívül semmit nem hajlandó elfogadni.

— *Mikor nyit az MDF-iroda?*

— Szeptember végén mindenképpen meg kell kezdeni a ténykedést, mert az idő sürget, a telefonvonalak bekötése nélkül azonban teljes értékű munkát nem tudunk végezni.

— *Eddig mindkét szervezet munkaidő után, mondhatnám melléfgalkozásként politizált. Milyen változás lesz a közeljövőben?*

— Továbbra is a munkahelyünkön dolgozni fogunk, és csak utána politi-

zálni. Az irodában ügyeletet szervezünk. Itt elsősorban a nyugdíjasainkra és a GYED-en lévő anyukákra számítottunk. Az épület rendezett, zárt udvarral rendelkezik. Ha magukkal hozzák a gyermekeiket, nyugodtan elengedhetik őket az udvarra. A választási kampány alatt 24 órás ügyeletet szeretnénk biztosítani, ügyeletessel és üzenetrögzítővel.

Első dolgunk az lesz, hogy az MSZMP-tól számonkérjük a 12 pont betartását, melyben vállalták az esélyegyenlőség technikai feltételeinek biztosítását. Ezt még március 19-én írták alá, de ezen a téren azóta nem történt semmi változás, pedig eltelt fél év. A telefon egy konkrét ügy, amivel az MSZMP bebizonyíthatja, hogy mennyire veszi komolyan az adott szavát, ha másként nem, úgy hogy a saját vonalaiból átenged részünkre 1—1 telefon- és 1—1 telefaxvonalat. Az ő részükről is megmosolyogta-

tó lenne, ha postagalambokkal lennénk kénytelenek lebonyolítani a hírközlésünket.

— Az esélyegyenlőség tekintetében — szól közbe Szabó Zoltán — valóban úgy állunk, mint márciusban. Nagy tósztok, nagy szavak voltak a hatalom részéről, de tettekből semmi. Akkor ebből akartak maguknak tőkét kovácsolni, és részben sikerült is. A lakosságot erősen irritálta, hogy „pártházai” kap az ellenzék. Valójában a teljesítés elmaradt. Mindenesetre a tanulságot levontuk.

— *A többi pártnak szintén szüksége lesz irodára a közelgő választások miatt, ami már akár decemberben is bekövetkezhet. Az MDF szerint velük mi a helyzet?*

— A tanácsok 60 nappal a választás előtt kötelesek irodát biztosítani, csak nem mindegy, hogy 60, 90 vagy esetleg 100 nap áll rendelkezésre. Eleve több napot vesz igénybe a berendezkedés is. A hatalom nagyon jól tudja, hogy addig mozdulni sem tudunk, amíg nincs egy bázis, amíg nincsenek meg a technikai infrastrukturális feltételek. Nyilvánvaló, hogy ezért ameddig csak lehet, húzza-halasztja a dolgot.

— *Ennek az irodának a fenntartása nagyobb anyagi terhet jelent a tagságnak, mintha a tanács által kötelezően adandó helyiséget használnának.*

— Igen, de ezt mindenképpen vállalniuk kell az előbb említett időtényező, de főleg erkölcsi okok miatt. A többi szervezettel megbeszéltük a dolgot, elmondtuk, hogy körülbelül havi ezer forintba kerülne a rezsi, ha mind az öt szervezet odaköltözne, de ők ezt nem vállalták. Mi is csak úgy vagyunk rá képesek, hogy a tagság anyagi támogatásán kívül (tagdíj, belépődíj, adományok) bíznunk bankhitelben is, így tudjuk csak megvásárolni a szükséges technikai berendezéseket.

Csikós Mihály

Az ördög angyalai

Szent Ágoston a következőket írja az „Ige megtestesülése” első könyvében: „Az ördögről és erkölcstelen angyalairól is szól az egyház tanítása, mert ilyenek is léteznek, ám hogy kicsodák és mi módon léteznek, arról e tanítás nem szól elég világosan.”

Psellos, bizánci démonológus úgy tudja, hogy az ördög egykor angyal volt, de hitehagyottá lett, lázadást szított: a lázadás megbukott és az ördög társaival együtt kipottyant a mennyből. Más görög szerzők szerint azonban az ördög angyalai nem mind bukott angyalok, helyesebben nem szándékosan váltak gonosszá, egyszerűen nekik jutott osztályrészül az elkárhozott lelkek hóhérlásának földadata. Megint mások viszont azt állítják, hogy Isten senkit nem teremtett gonosznak: ezek az angyalok éppen azért lettek számkivetettek, mert saját elhatározásukból letértek az igazság útjáról, tehát a felelősség az övék. Pherekydes részletesen leírja az angyalbukás történetét — állítólag Ophis, a sátáni kígyó volt a zendülők vezére — de a sztorit a Pimander című okkult iratból, sőt Homérosztól is ismerjük. Bukásuk óta az ördög angyalai köztünk bolyonganak: ki a levegőben, ki a földön, ki a föld alatt. Idegesítik, zaklatják, gyötrik és tévutakra csábítják az embereket, egyszóval sehogy sem találják idelelt a helyüket.

De hát mit is tehet egy bukott angyal? Némelyik szomorú történetével traktálja állandóan a környezetét, azt állítja, hogy ő soha semmiféle lázadásban vagy hasonlóban nem vett részt, csak tolmácsolt vagy a postát bontotta. Mások nem panaszkodnak, némán várják, hogy tán fölvirrad egy-

kor az ő napjuk: a Sátán győzelmében vagy Isten kegyelmében reménykednek. Többségük rettentő sértett, nem csinál semmit, csak a rendszert szidja, káromolja az Urat és az embereken áll bosszút azért a sorsért, amit csupán magának köszönhet. Meg kell azonban adni, hogy vannak köztük olyanok is, akik megkísérlik a beilleszkedést: temetőőrök, műzeumi szaktanácsadók lesznek, olykor még némileg alacsonyabb fizetésért, mint angyal korukban, számyukra zakót húznak, nyolcra járnak dolgozni és az üzemi étkezdében ebédelnek. A bukott angyalokat arról lehet fölismerni, hogy sohasem szoktak szotyolázni — a napraforgó ugyanis mennyei növény, és kellemetlen emlékeket ébreszt bennük.

Hányan lehetnek a bukott angyalok? Számukat senki nem ismeri. Rabbi Huna ugyan egy ízben balfelől ezret, jobbfelől tízezeret számolt meg belőlük, de ki hisz ma már Rabbi Hunának? Lényeg az, hogy sokan vannak, többen mint ahányan sejtik magukról, hogy azok.

A bukott angyaloknak minden hónapban van egy szép napjuk, a holdtölte napja. Ilyenkor otthonhagyják autójukat, gyalog indulnak útnak az ezüst éjszakában, lelkük nyugodt, ábrándoznak, sóhajtoznak. Volt állítólag egy bukott angyal, Dimáél nevezetű, aki egy ilyen holdas éjjelen visszakapaszkodhatott a mennybe, mert megtalálta az álmok kapuját.

A bukott angyalok tehát sétálnak, ábrándoznak és Dimáélre gondolnak. A remény sohasem hagyja el őket.

Magyar László András

„Törökdiulás a török bazárban...”

Kopogó utcakő, ódon házak, titokzatos kisablakok, egy darabka itt felejtett múlt Krúdy világából, amely átvészelt a nagy betonozási korszakot. Kevés ilyen van a hazában, mint a mosonmagyaróvári sétáló utca, amely hihetetlen módon a Magyar utca nevet is viselheti.

Sétálva a csodálatosan gondozott házak között, régi cégtáblákra vadászom. Feltűnik egy barnára festett vasos kapu, sarkában szerény, de annál többet mondó tábla: Török bazár. Török is, bazár is, az ilyet nem szabad kihagyni.

Sejtelmes félhomályba toppanok. Idős hölgy fogad, hogy mivel szolgálhat.

— Csak nézelődni szeretnék — mondom és elindulok a bútorokból formált labirintusba, az egymásba nyíló szobákba. Ámulok és bámulok, mert ennyi és ilyen sokféle régi tárgyat még nem láttam együtt. Akad itt dzsidás dárda, orosz saska, magyar szabja, horpadt rézedény, elefántcsont legyező, cvikker, trombita és olajmécse, amely ki tudja miket látott már az elmúlt száz-egynéhány év alatt.

Epp egy Buddha-szobrocskát veszek szemügyre, amikor egy gondosan faragott szekrény mögött észreveszem Farsang Józsefet, a tulajdonost, aki egy 1906-os Pallasz kiadványt forgat.

— Farsang úr, csodálom az ön üzletét. Furdal a kíváncsiság, hogyan lesz valaki régiségkereskedő?

— Hosszú történet; az ilyesmi mindig úgy kezdődik, hogy az ember el kezd gyűjteni ezt-azt, aztán cserélni kezd, majd eladni, hogy más, számára fontosabb darabokat vegyen. Egyszer aztán azon kapja magát, hogy már kereskedő is lett. Persze, ehhez szív is kell, és némi történelmi ismeret, mert anélkül nehéz boldogulni.

— Hol tudja beszerezni az árut, mert az ember azt gondolná, hogy ilyesmire nehéz hozzájutni?

— Való igaz, egyre nehezebb. Sokat kell menni, főleg hagyatékokat kell felkutatni, de idővel a kuncsaftok is jelentkeznek és felkínálnak egy-két darabot eladásra.

— Milyen tervei vannak az üzlettel kapcsolatban, ha jól tudom még új?

— Ha megengedi erre a kérdésre egy viccel válaszolok. Mr. Weis kiírja az üzlete ajtajára, hogy aki nála olyat tud kérni, amivel nem tudja kiszolgálni, az kap száz dollárt. Nos, Weis úr sorra nyeri a fogadásokat, míg jön egy kuncsaft és használt koporsót kér. Weis úr azonnal átnyújtja a száz dollárt, és a következőket mondja: Ma ön nyert, de ha holnap eljön újra, már használt koporsóval is tudok szolgálni.

— Eredeti vicc, de hogy őszinte legyenek, én nem mernék önnek egy használt koporsó ügyében sem fogadni.

— Köszönöm ez hízelgő rám nézve.

— Egyébként hogy megy az üzlet? Itt Óváron sok külföldi megfordul, gondolom ez jól jön önnek?

— Kérem ne is emlegesse a külföldieket.

— Miért? Kellemetlen tapasztalatai vannak velük kapcsolatban?

— Velük semmi bajom.

— Hát akkor?

— ...
— Kirabolták?
— Annál rosszabb. Nem szívesen beszélek róla.

— Annyira kellemetlen?

— Már hogy a fenébe ne, amikor az egész üzletemet felforgatták, átkutatták a lakásomat, porig aláztak.

— Kik?

— A rendőrök.

— Mit követtek el?

— Semmit az ég világon, de egy magát becsületesnek nevező állítólagos pesti állampolgár, feljelentett, hogy valutával, lopott holmival és fegyverrel kereskedem.

— Ne vicceljen, ez elég ahhoz, hogy felforgassák az üzletét és a lakásait?

— Nálam elég volt.

— Ne haragudjon, nehezen tudom elképzelni, hogyan zajlott le mindez?

— Egyszerűen, beállítottak hatan és közölték, hogy házkutatást tartanak és megmutatták azt a bizonyos levelet.

— Jó, jó, de mi állt a házkutatási parancsban? Úgy tudom, ilyen esetben azt be szokták mutatni.

— Nekem olyat nem mutattak.

— Mikor történt mindez?

— Most a tavasszal.

— Farsang úr, próbáljon meg visszaemlékezni, mert nehezen hihető, hogy házkutatási engedély nélkül átkutatták az üzletét.

— Nézze, én halálideges lettem. Még most is az leszek, ha visszaemlékszem az eseményekre. A szemüvegem sem volt kéznél és rosszul éreztem magam, mert leszálalékolat ember vagyok. Végül is rendőri kísérettel mentem az orvoshoz. Ilyen körülmények között nem foglalkozik az ember azzal, mi áll a házkutatási engedélyben, vagy van-e olyan egyáltalán.

— Ez rendkívül kínos, és milyen eredménnyel végződött a házkutatás?

— Természetesen nem találtak semmiféle illegális tárgyat, vagy valutát, pedig még a hanglemezeim tasakját is kirázták. Egyébként el nem tudom képzelni, hogy mit kerestek, mert vannak itt első világháborús képek és levelezőlapok, amelyekről azt kérdezték, hogy honnan ismerem a feladójukat;

vagy mi volt a leszakadt képeslap sarkára írva. De ez még nem minden, mert miután végeztek az üzletben, a lakásom következett. Mindezt követően másnap kérték, hogy menjek be a rendőrségre. Amint megérkeztem, röpnyitára szedték az autóm. A telefonomat lehallgatják. Megkérdeztem miért teszik ezt? Erre azt a választ kaptam, hogy joguk van hozzá.

— Farsang úr, ne folytassa, mert lassan félni kezdek. Kicsoda ön tulajdonképpen, maffiavezér?

— Hát ez az. Ezek után mindenkinek ilyen vad dolgok jutnak az eszébe. Képzelteti mit gondol rólam a környezetem és az ügyfeleim. Nem mesélhetem el mindenkinek, hogy mindössze egy kis tévedés történt.

— Feltételezem, hogy a történet után panaszt tett.

— Persze, bementem a győri pártbizottságra. Igaz nem vagyok MSZMP-tag, de kértem, hogy legyenek a segítségemre abban, hogy kiderüljön kinek köszönhetem mindezt.

— És mit mondtak?

— Gyakorlatilag semmit, de meg kell mondanom korrekt módon tárgyaltak velem, és ahogy észre vettem jól voltak informálva.

— Bizonyos vagyok abban, hogy az ön esete rendhagyó eset, mégis meg kell kérdeznem, hogy nincs valami a háttérben?

— Ha csak az nem, hogy hét évig Franciaországban éltem, és 71-ben jöttem haza.

— Gondolja, hogy a dolgok összefüggenek?

— Nehéz kérdés, mindig volt egy olyan érzésem, hogy figyelnek, követnek.

— Mi tagadás, én egy kis nosztalgiaért tértem be önhöz, és krimi középkébe pottyantam. Mit kívánhatnék én ezek után önnek?

— Semmi mást, csak egy kis nyugalmat, és annyi tiszteletet a hatóságoktól, amennyit én is adok másoknak.

— Balázs —

Cincinnatusok

Az idős és már régóta visszavonult római államférfi, Cincinnatus éppen szántás közben kapta a hírt: az aequusok megtámadták hazáját. Cincinnatus, honfitársai kérésének engedve, félbehagyta a szántást, a városba ment, összeszedte a fegyverfogható férfiakat, és az aequus támadókat egykettőre visszaverte. Ezután pedig lemondott friss dictatori címéről s visszatért földjére, az eke szarvához.

Cincinnatus történetét nem az idegen támadás, a megnyert csata teszi érdekessé, hanem a visszatérés, a hatalomról való lemondás példája. A római történelem során számtalan embert választottak dictatorrá, számtalan vezér nyert csatát, számtalan vezetőnek volt önként vagy kényszerűen hálás a Haza, de olyan dictator aki dolga végeztével visszatér az eke szarvához, csak egyetlen akadt: Cincinnatus.

Cincinnatusok persze ma is akadnak, ám a különbség szembeötlő. A maiak általában nem a haza hívásának engedelmeskednek, mikor visszatérnek a politikai életbe, hanem egészen más ösztönöknek, mint ahogy nem is önként vonultak vissza egykor, hanem egyéb kényszerek hatására hagytak föl a politizálással. Ráadásul sosem az eke szarvától kell megválniuk, hanem tudományos intézetek igazgatói posztjaitól, vagy szaktanácsadói színekuráitól — mivel száműzetésüket efféle vidékeken töltik. A másik különbség az egykori Cincinnatus és a maiak között az, hogy ez utóbbiak általában nem verik meg az aequusokat, legföljebb nem papíroznak nekik úgy, mint a korábbi konzulok, ami persze nem is nagy kunszt. Végül pedig: a mai Cincinnatusok dolguk végeztével sosem térnek vissza az eke szarvához, egyrészt mert sosem végzik el a dolgukat, másrészt meg túl jövedelmező állás manapság a Cincinnatusság ahhoz, hogy csak úgy egyszerűen odahagyja az ember.

En a magam részéről nem szeretem a mai Cincinnatusokat. Ki tudja ugyanis, miért mellőzték őket egykor, s ha nem mellőzték volna őket, vajon Cincinnatusokká váltak volna-e? Bizonyos vagyok abban, hogy némelyikük sokkal szívesebben harcolt volna egykor az aequus seregekben, csak épp pechje volt, s rómainak sorozta be őt a sorsa.

Ezekkel a mai Cincinnatusokkal nagyon kell vigyáznunk: iátszólag Cincinnatusok csak, s mikor dictatorrá tesszük őket, akkor derül ki, hogy visszatérni az eke szarvához egyik sem akar — álcincinnatusok ők, azaz valódi Ceasárok.

Szóval vigyázzunk a dictatorsággal!

Egyébként csak most jut az eszembe, mi a legfőbb különbség az egykori és a mai Cincinnatusok között: A maiak nem tudnak egy kukkot sem latinul.

Szeptember, szüret, törköly, pálinkafőzés. Az ország minden szőlőtermesztő vidékén időszerű most a szeszfőzdék helyzetének vizsgálata. Mi is erről kértünk interjút, figyelemmel a mostanában egyre veszélyesebb vegyszerezés következményeire, a gazdasági reformra, végül a Tolna Megyei Tanács egyik kérésére, amelyet a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága nem teljesített. A Dátum kérdéseire válaszol: Nákovics László őrnagy, a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága pénzügyi és gazdasági osztályának helyettes vezetője.

— *A magyar gazdasági reformnak van-e nyoma a pálinkafőzés jogrendjében?*

— Igen, van! Először is: a hatósági bérfőzés szeszadótételét az árváltozások ellenére sem növeljük, marad hektoliter-fokonként 150 forint. A bérfőzési díj pedig évek óta szabadár: a szeszfőzde a saját jövedelmi viszonyainak megfelelően állapíthatja meg. De most már a bérfőzési díjhoz és a tüzelőkölttséghez 25 százalékos általános forgalmi adót is hozzá kell számítani. A bérfőzési díj mégsem nőhet a csillagos égig. Ha valaki túllépi a tisztességes haszon határát, akkor a szeszfőzde felettes szervénél, vagy a megyei tanács mellett működő árhivatali kirendeltségnél, sőt magánál a budapesti árhivatalnál lehet panaszt tenni, és orvoslást kérni. Általában ha a szeszfőzde olyan típusú, hogy gyorsan főz, illetve körzete olyan, hogy sokat főz, akkor elvárható, hogy ne igen emelje a bérfőzési díjat.

— *Van-e igazában reformjellelű változás?*

— Készül a jogszabálmódosítás: a jövőben magánszemély 500 literes kapacitásúnál nagyobb üstre is, akár 1000—1500 literre is kaphat szesz-

Zöld út a magánszeszfőzdek előtt!

Szeszes szeptember

főzde működési engedélyt. Az ilyen engedélyt változatlanul a megyei tanács adja majd ki.

— *Hogyan mutatkoznak meg a szeszfőzésben a modern világ vegyi ártalmait?*

— A gazdaságosság műszaki, egészségvédelmi, tűzrendészeti feltételeit egy sor hatóság vizsgálja, és mindezek alapján mi ütjük rá az engedélyekre a pecsétet. Ha pedig nem ütjük rá, akkor a kérelmezők szemében mi vagyunk a rosszak. Pedig előtünk már éppen a KÖJAL — nagyon helyesen! — rendkívül szigorú feltételeket támaszt a szeszfőzde működési engedélyek kiadásához. Valaha nem volt baj, ha szabadon engedték ki a moslékot, hadd folyjon bele a patakba. Ma már moslékgödröket kell építeni, a főzőhelyiségeket kicsempészni, a padozatot csúszásálló, érdes csempealappal befedni, modern mellékhelyiségeket, sőt pihenőhelyeket létesíteni. Vegyi ártalom? Sajnos a talajból bejuthat a szeszbe. Ezt már a nyolcvanas évek óta jogszabályokkal igyekezünk megakadályozni. Közülük a legfontosabb, hogy a MEM 1982-ben rendeltet adott ki: 1990. december 31-ig minden felelős szeszfőzdevezetőnek képesítést kell szereznie. A tanfolyamokat a MEM Mérnöktoábbképző Intézete szervezi, s a szeszfőzdeknek eddig több mint a fele elvégezte. A Szeszkutató Intézet vizsgáztatta őket, s a gyümölcs összedesésétől az erjesztésen át egészen a lepárlási folyamatig, minden korszerű ismeretet szigorúan megkövetelnek, így a vegyi ismereteket is. Ha magánfőzdek vizsgálják, akkor tőle az adóügyi jogszabá-

lyok tudását is megkívánják, hiszen azokat önállóan kell intéznie. Ugy lát-szik, a szakma betartja a jövő évben lejáró határidőt.

— *Kell-e vizsgálni a pálinkában a ciánhidrogén jelenlétét?*

— Kötelező! A szeszfőzdekben egy ciánvizsgáló berendezésnek kell lennie, s a csonthéjas gyümölcsökből nyert pálinkát minden esetben kötelező megvizsgálni, hogy a ciánhidrogén mennyisége a minimális határ alatt maradjon-e. Korábbi jogszabály azt is előírja, hogy a szeszfőzdek mindig köteles megvizsgálni a pálinkát, mielőtt kiadja a főzetőnek, nincs-e benne kárt okozó, netán mérgező anyag. Ehhez nem írnak elő műszert vagy vizsgát, a jó szakember ízeleléssel állapíthatja meg, de felelős az általa főzött pálinkáért.

— *A Tolna Megyei Tanács mit kért az országos parancsnokságtól?*

— Az alapszeszben a rézvegyület-től kezdve sok minden lehet. Korábban csak ezt a 20—25 százalékos alkoholt mértük, pedig a szeszfokmérővel alszeszben ezeket nem lehet pontosan megállapítani. Ezért 1968-ban született egy olyan rendelkezés, hogy a kereskedelmi célból dolgozó szeszfőzdekben 1975-től kezdődően már a kész terméket kell mérni. Az árupálinkát előállító akkori 50—60 szeszfőzde eleget is tett ennek. Így bebizonyosodtak a késztermék mérésének előnyei. A bérszeszfőzdekre akkor még nem írhattuk elő, mivel az alacsonyra szabott főzési díjból a főzdek szinte működtetni is alig lehetett, olyan kis összeg volt. Mikor azonban a bérfőzés szabadár lett, tehát 1981-ben — ak-

kor már bérbe vagy ügyvezetett szerződéses használatba lehetett adni — lehetővé vált, hogy valamennyi főzdek kötelezzük az átszerelésre. A MEM 1986-ban elrendelte, hogy 1990. december 31-ig a bérfőzdek is szerel-jék át olyan berendezésre, amely az alszesz helyett a kész pálinkát méri. Sajnos azonban a szeszfőzdeknek még csak a felében tették meg (a 890-ből 450-ben). Szerintük a hátralévő egy és negyed évben talán rézműves kapacitás sem lesz arra, hogy ennyi átalakítást elvégezzenek. Mi azonban látjuk, hogy nem a rézműveseken múlik, hanem a költségeken, hiszen mint említetttem, a hatóságok igényes, költséges feltételeket szabnak egy korszerű szeszfőzde működéséhez. Az átállítás csak annyiból áll, hogy a szesz mérő-gépet a főzde hűtője utáni helyéről át kell helyezni a finomító üst utáni hely-re. Ez 40—50 ezer forintból megoldható, de a főzdek vezetői, vagy tulajdonosai több százezer forintról beszélnek. A Tolna Megyei Tanács — gazdasági szempontból talán érthető módon — halasztást vagy állami támogatást kért. De a pálinka nem olyan termék, amit az ország mai pénzügyi állapotában támogatni lehetne. Állami támogatása címén adót sem lehet visszajuttatni.

Eppen az egészségvédelmi okok miatt mi nem hosszabbítjuk meg a határidőt. Nyilván országszerte sokan kénytelenek lesznek az egészségvédelmi szempontból és egyáltalán korszerűtlen, ősi szeszfőzdeket bezárni. Ezért a szeszfőzdenyitásban a magántőke is jobban érvényre juthat. Addig is egy jó tanács: a különböző vegyi termékeket tároló műanyaghor-dókat, tárolókat nem tanácsos erjesztésre használni, mert a vegyi termékek maradványai közben a műanyag tartály felső faláról erjedéskor kioldódnak, s ha mérgezés nem is történik, de a pálinka magába szívja.

A főiskolai hallgatók az életet tanulják...

Mikor lesz víz az uszodában?

Egy uszoda rendkívül szomorú látványt nyújt, ha üres. A szekszárdi tanítóképző főiskola tanuszodája pedig május óta nem fogad vendégeket, az úszni vágyó kis- és nagyobb diákok nem vethetik magukat a vízbe — merthogy a víz is hiányzik a medencéből. Az ok prózai: felújítás és karbantartás. A vélemények pedig megoszolnak. Mármost arról, hogy valóban szükséges-e ekkora mélységű és mértékű felújítás, avagy sem. Azzal sem ért mindenki egyet, hogy az uszoda életveszélyessé vált, s ezért műlhatatlanul szükséges volt a bezárás.

Deli István főigazgató szerint annak ellenére, hogy az uszoda még csak nyolc éves, sok hibát lehet találni benne. Közülük olyanokat is, amelyek még az építéskor, illetve az átvételkor kijavíthatóak lettek volna, ha valaki meg-reklamálta, illetve ha a reklamációt figyelembe vették volna. Ez azonban nem történt meg, a Mélyépterv tervei alapján a TOTÉV végezte a kivitelezést, de ma már sem a hibás tervek, sem az építés hiányosságai miatt nem lehet, illetve nem érdemes pereskedés-be fogni. Hogy mik a hibák? Az uszo-

da, és az azt körülvevő panelekból készült járda között nincs megfelelő szigetelés, a víz lefolyik a gépházba. A medencét övező óvárok kapacitása kicsi, nem képes elvezetni a túlcserdülő vizet. A beépített radiátorok teljesítménye nem elegendő, nincs elég meleg a teremben, a gyerekek fázhatnak, a páralecsapódás is túlzott mértékű, ennek következtében a megen-gedettnél jobban elkorrodálódtak a nyílászárók. Az álmennyezetet le kell szedni, hogy a légcirkuláció növeked-jék. Szóval akad tennivaló bőven, a költségek fedezésére, mint Deli Ist-vántól megtudtam, a Művelődési Mi-nisztérium két és félmillió forintot biztosít, a többit a főiskola költségvetéséből kell fedezni. A munkálatok befejezését a főigazgató október közepére, november elejére tette.

Baranyi Tibor, az intézmény műszaki vezetője szerint az uszoda nyolc éves működési ideje alatt annyira leromlott, hogy elengedhetetlen a felújít-ása. Ennek okát abban jelölte meg, hogy az építéskor (annak idején tizen-öt millió forintba került), feltehetően takarékosági megfontolásból néhány

dolgot kispóroltak. Az álmennyezet például az eredeti célra nem használható függönykarnisokból készült, a fű-tőkapacitás alacsony, a hőszigetelés nem kielégítő. A hibák kijavításának költségét mintegy öt millió forintra taksálja, s meglátása szerint januármál előbb az uszoda nem üzemelhet. A fő-igazgató által említett több, mint három millió forint, s az általa mondott összeg közötti különbséget Baranyi Tibor vélekedése szerint ki lehet „va-salni” a minisztériumból. Mint el-mondta, az uszoda állapotáról több szervezet szakvéleményét megkérték, melyek summázata nem volt teljesen egybehangzó. De az intézmény veze-tése a munkák megkezdése mellett döntött abból a megfontolásból, hogy ha később kell ugyanezt elvégezni, akkor esetleg még többbe kerülne, mint most. A munkák pedig egyelőre a kar-bantartás(!) szintjén tartanak, mivel a pénz még nem áll rendelkezésre, amint meglesz, lehet kezdeni a terve-zést, majd a kivitelezést.

A főiskola közvéleményét alaposan felborzolták egyébként az események. Tancz Józsefné, a gyakorló iskola igazgatója elmondta, hogy a kisdíjak testnevelése alaposan megnehezedett, mert az udvarukat a tornacsarnokuk építése miatt nem használhatják, és most az uszoda is kiesett. A télen így előfordulhat, hogy az aulában kell

majd órákat tartaniuk, ami balesetveszélyes. A főiskolán működő TDDSZ szakszervezet pedig azért tiltakozott a milliós uszoda-felújítás ellen, mert véleményük szerint ezt a pénzt sokkal fontosabb célokra is lehetne fordítani.

Nos, eddig tart a tények és vélemények szikár felsorolása. Az újságíró nincs könnyű helyzetben, ha állást akar foglalni ebben a kérdésben, mert nem láthat sem a színpalak, sem az esetleges színlelések mögé. Ezért inkább néhány kérdést tennék fel, amelyre remélhetőleg hamarosan kapunk majd választ: Vajon miért vált olyan hirtelen „életveszélyessé” az az uszoda, amely az előző nyolc tanévben egyetlen órai kiesés nélkül műkö-dött? Ha valóban előfordultak tervezé-si és kivitelezési hibák, tényleg nem lehet felelősségrevonást, és kártérítést kérni? Miért telt el már eddig is majd négy hónap érdemi munkavégzés nél-kül? Miért nem lehet üzemeltetni az uszodát addig, amíg a pénz össze nem jön, hogy a tanulók testnevelése ne szenvedjen csorbát? Érdemes egy tanuszodára ennyi pénzt elkölteni? S végül a legfontosabb kérdés: vajon mi-kor vehetjük újra birtokba a főiskola uszodáját az arra legilletékesebbek, a kisdíjak?

Emberek a toronyházból

Lelkünkben az emlék. Harminc év után is halljuk itt, a városi lakás magányában a hangokat. Harminc év után is belehallgatunk a csendbe, belehallgatunk a múltba, talán megszólítanak bennünket az ismert hangok.

- Na János.
- Te vagy?
- Megismersz?
- De örülök!

Néha, mintha megszólítanának az ismert hangok, pedig itt nem szólnak egymáshoz az emberek. Még az egy lépcsőházban lakók sem, csak rohannak. Már hajnalban vonszolják magukkal gyerekeiket.

Egyik sem áll meg.

— Hogy van, János bácsi?

Ők sosem kérdeznak, sosem állnak meg mellettünk, csak rohannak táskájukkal... Néha mintha köszönnének.

— ...napot!

Vagy nem is köszöntek?

A faluban mindig beszélünk. A vidámak és komolyak, a szomorúak és kedélyesek. A beszéd volt a lélek élete. A hangokat sötétben is felismertük. Lelkünkbe ivódtak a hangok. Ezekben a hangokban zörgött a kukoricatáblák érése, bennük volt a szőlők édes napozása a nyárvégi melegben, az őszi esők határtalansága, a felázott őszi utak kínlódása, a lovak keserves erőlködése. Néha ülünk városi lakásunk magányában és lessük a régi hangokat.

Már harminc éve élünk itt a városban, megszoktuk, hogy nem beszélnek az emberek, csak rohannak, mindig csak rohannak.

Csendesen állunk az átkelőnél. Beszélni nem beszélünk, csak várunk.

Az arcok a pirosan villogó lámpa felé fordulnak, az úton autók, buszok, teherautók suhannak el, zörög, dübörög minden, de az arcok csak a villogást lesik. Mintha mindenki süket és néma lenne, csak az autók dudálnak, csak ők furakodnak tova, az emberek csendben állnak, a lábukban, a barna, fekete, szürke, fehér, sárga cipőkben és csizmákban a rohanás türelmetlensége. De az arcok némák maradnak, az arcok idegenek maradnak.

Mindig a közeli önkiszolgáló étteremben ebédelek. Hosszú sorok. Keresek egy tálcat, tányért, villát, kést, kanalat. Minden alumínium. Sehol egy ismerős, csak a tálca a kezemben, és rajta piszkoszürke a kés, villa, kanál.

— Tessék!

— Egy paradicsomlevest, zöldborsót. Igen, főzeléket.

Nagy bográcsok, fazekak, tálak. Alumínium. A fehér kötényes férfi a nagy fazékba meríti merőkanalát.

— Húst?

— Egy szelet sertéssültet. És kenyert.

— Mennyit?

— Két szeletet.

A pénztárhoz megyek. A pénztárosnő csak a tálcára néz, mindig csak a tálcára néz. A vendég arca nem érdekli.

— Egy paradicsomleves, zöldborsófőzelék, sertéssült, kenyér. Két szelet.

— Igen.

Fizetek. Mint a futószalag. Érzelmekre, hangulatokra, emlékekre senki sem gondol.

A rapsic

Nagyanyám mindig úgy emlegette, hogy a Lajosunk. Ő is nagyanyám unokája volt, csak hogy édesapám nővérének a fia s nálam 12 esztendővel idősebb. Így én az akkori szokásoknak megfelelően sohasem tegeztem, hanem Lajos bátyámnak, ő meg engem öcsémnek hívott. Nagyon szeretűk egymást.

Nem az apja, vagy az anyja nevelte, hanem apai nagyapja, aki bognár volt a faluban.

Lajos bátyám nagyapja halála után örökölte a bognármesterséghez szükséges szerszámokat s önállóan dolgozott műhelyükben. Minket is nagyon szeretett s szinte naponta, ha csak néhány percre is, beszaladt hozzánk. Ezt már vártuk is, különösen én. Ahogyan növekedtem, úgy mindinkább komolyan beszélgettünk. Úgy 12 éves lehettem, amikor elvitt magával Budapestre, a Szent István-napi ünnepségre. Ekkor voltam először Budapesten, hazánk fővárosában.

Egyszer aztán éppen akkor mentem haza, amikor nagyanyám nagyon pirogatta, mert hallotta, hogy Lajos bátyámnak puskája van s rapsickodni szokott néhány más társával. Nagyanyám azt mondta neki, ha a csendőrök fülébe jut és megtalálják nála a puskát, akkor nem kerüli el a „kört”.

Egy alkalommal estefelé Lajos bátyáméknál voltam. Már sötétedett, mikor azt mondta, hogy szeretnék-e egyet lőni puskával. Mondtam, hogy szeretnék. Ekkor valahonnan előhozta kétsövű vadászpuskáját, majd megtöltötte s kimentünk kertjük végébe. Ott kezembe adta a puskát és mondta, hogy felfelé tartsam, jól szorítsam jobb vállamhoz s húzzam meg a ravaszt. Eképpen is cselekedtem. A puskacső végén egy láng, majd igen nagy dörrenés volt. Nem mondom, meg is ijedtem, mert ilyet még sohasem láttam. Aztán gyorsan be is mentünk a kert végéből az udvarra. Ott Lajos bátyám eltűnt és valahová elvitte puskáját.

A másik eset pedig úgy történt, hogy egy este Lajos bátyám nagy sietve jött hozzánk és nagyanyámtól azt kérdezte, hogy én hol vagyok. Mondta, hogy bent a szobában. Akkor már diák voltam és lehettem úgy 17 éves. Kihívott és azt mondta, hogy most jött az Égett rét felől, ahol a rezulás szélén rálőtt egy nyúlra. El is találta, de nem merte elhozni, mert valakit látott arrafelől. Így gyorsan hozzánk szaladt. Mondta, hogy a puskát bedobta a pelyvás fészterünkbe, és onnan majd vegyem ki éjszaka és dugjam el valahová.

Keresek magamnak egy szabad helyet a tágas ebédlőben. Minden műanyag. Az asztalok, székek, a poharak az asztalokon. Az arcok is az asztalok körül? Ismerőst sehol sem látok. Csak az idegenség mered rám.

— Szabad ez a hely?

— Tessék!

Több szó nem is hangzik el. Néha megcsörren egy-egy kés vagy villa. Szomszédaim felállnak, mintha akarának valamit mondani, de aztán szó nélkül indulnak a kijárat felé. Egy köpenyes nő öszezgyűjtö a tálcat. Minden nap itt látom az asztalok körül. Milyen kedves lenne, ha egyszer megállna mellettem.

— Jó étvágyat! Ízlett a sertéssültünk? Hozhatok még valamit?

De nem szól semmit. Egy szót sem mond, csak nyúl a tálcam után némán. Minden műanyag, talán az ő szíve is. Egy törőronggyal letörli az asztalt. Ki gondol majd arra, hogy ma ennél az asztalnál ebédeltém? Ő csak a tálcam akarja a tányérral és az evőeszközzel. Már lesik, hogy fölálljak és elmenjek. Kell másnak a hely. Kell a hely egy tálcanak levessel, hússal, kenyérral és salátával... A tálcák már lesik a felszabaduló helyeket. Mindenütt tálcák, háromsarkú tálcák, alumínium, mintha csak tálcák élnének itt, és nem az emberek, csak tálcák, amelyek mind szabad helyet keresnek.

Mi csak erre járunk. 20—30 éve járunk erre. Hisz ez nem a mi boltunk, nem a mi vendéglőnk, nem a mi fodrászunk. Sok erre a park, frissen mázolt padokkal, árnyas fákkal, szobrokkal,

az úton kavics, de a parkok nem a mi parkjaink.

20—30 éve járunk erre, s mégis idegen maradt minden. A családi házak is a hegyoldalban, azok a szép családi házak nagy kerttel, gyümölcsösökkel, rózsákkal. A kertek nem a mi kertjeink, mi csak arra járunk, megállunk, benézőnk a kertbe, de megyünk is tovább, ha jön valaki. Ne gondoljanak rosszra gonosz szándékra. Mi csak erre járunk. Ha kijövünk a lakásból, ha bezárjuk magunk mögött az ajtót, már idegenben vagyunk.

A falunkban mindig beszéltek. Itt soha. Nekünk csak a lakás maradt. 5. lakótelep, 10. emelet, 14. lakás. Két szoba, egy előszoba, fürdőszoba, erkély. Ez a mi kis világunk ebben a nagy világban. Hamarosan nyugdíjasok leszünk. Már várjuk a nyugdíjat. Mindig becsenget majd a postás.

— A nyugdíj.

— Jövök már.

Sose fogják mondani.

— Hogy tetszik lenni, János bácsi? Csak a nyugdíjat.

Néha-néha falura is megyünk majd. Haza.

— Megkaptuk már a nyugdíjat? — fogod kérdezni.

— Még nem. Mintha az előbb is lépéseket hallottam volna az ajtó előtt.

— Lépéseket? Talán a postás.

Majd keressünk valami jó könyvet. Ápoljuk virágainkat az erkélyen, átnézzük az erkélyről a hegyekre... Így élünk majd az 5. lakótelep 10. emeletének 14. lakásában...

Fischer Lajos

Nyugdíjasok mesélik

Wéber János 70 éves nyugdíjas meséli: Nemrégiben meghalt az édesanyám. A temetése után bementem a volt munkahelyemre és megkérdeztem, kaphatnék-e temetési segélyt. Még sohasem kértem semmiféle segélyt, ezért gondoltam, éppen ideje, hogy egyszer én is éljek a lehetőséggel. Mit gondol, mit válaszoltak? Megkérdezték, szakszervezeti tag volt-e az édesanyám, mert ha nem, akkor ez nem jár. Miért? — kérdeztem vissza — az anyám temet engem, vagy én temetem őt?

Itt az adózás. Van egy kis szőlőm, saját részemre készítek egy kis bort, mégis 8 forint adót fizetek utána literenként. Ez elég sok, hiszen a permetezőszerek nagyon drágák, van amelyikből két deciliter 118 forint és abból nekem legalább két liter kell. És hol van még a többi, a munkám értéke, amit végzek.

Közben beérkezik a busz. A fiatalos külsejű bácsi felszáll rá. Már nem dohog. Megbékélt a világgal, mert meghallgatták.

—s—

Ugy is történt. Ejszaka kimentem, majd a puskát behoztam a szobába és elrejtettem az ágyamban lévő szalmazsákba.

Rettenetesen naiv voltam és nem gondoltam, hogy esetleg nálunk is kereshetik és még bajom lehet belőle.

Egyszer mégis majdnem baj történt Lajos bátyám rapsickodása miatt, amikor néhányan elmentek a Nagycsúcsra — erdő volt —, hogy nyulat vagy őzet lőjenek. Lőtek is vagy két tapsifülest, melyet tarisznyájukba tettek és betértek közeli szőlőjükbe, a pincéhez, ahol elborozgattak. De ez még nem volt elég, hazafelé még bementek a szomszéd faluba a kocsmába, ahol a puskákat a falnak támasztották, iszogatni, majd nótázni kezdtek.

Valaki ezt bejelentette és este már ott voltak a csendőrök, keresték a puskát Lajos bátyáméknál is. Ő ugyan tagadta, hogy neki puskája lenne. Pedig volt, mégpedig kettő. Az egyik olyan, hogy azzal ugyan nem lehetett volna lőni, a másiknak pedig olyan rejtekhelye volt, hogy azt nem találták volna meg a csendőrök sohasem. A rossz

puskát már korábban beledobta a kútjukba.

Mikor már vagy két napon át a bírónál vallatták, akkor megmondta, hogy puskáját beledobta a kútba. A csendőrök kiparancsolták a községi önkéntes tűzoltókat, hogy szivattyúzzák ki a kútból a vizet. Meg is találták a kútban a hasznavehetetlen puskát. Meg is lett érte a büntetés, mert vagy tíz napra a járási főszolgabírói hivatalnál fát fűrészeltek többen a rapsickodásért.

Mikor hagyta abba a rapsickodást, arra nem emlékszem. Azt hiszem, hogy a büntetés letöltése után mindjárt, mert nem akart még egyszer tíz napon át tűzfát fűrészelni. Helyette inkább kocsikerekeket és egyéb kocsialkatrészeket készített jól kiszáradt kőrís-, akác- vagy tölgyfából. Nemegyszer hallottam, hogy az általa készített kocsik pattogását már távolról meg lehetett hallani.

Azonban sokáig emlegette azt az időt, amikor még rapsickodott több társával a rezulás szélén, vagy fent a hegyen, a Nagycsúcson.

Kiss József

Rádió, televízió

KOSSUTH RÁDIÓ

8.20: Eco-mix. 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00—11.00: Napközben. 11.05: Népdalkörök énekelnek. 11.29: Gyökér és vadvirág. 12.45: Egy elhalszott törvényjavaslat margójára. 13.00: Klasszikusok délidőben. 13.50: „Egy bácsi lesznek, aki mosolyog” Kenéz Ferenc versei. 14.05: Arizona Jack. Szabó István novellája. 14.32: Fúvósátíratok. 15.00: A Népzenei Hangos újság melléklete. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Zeneiskolásoknak zeneiskolások muzsikálnak. 16.25: Ország, város, híreseMBER. Telefonos nyereleményjáték. 17.05: Poggyász. 17.30: Beszéljessünk zenéről. 17.49: A Magyar Rádió és Televízió gyermekkórusa énekel. 18.05: Láttuk, hallottuk, olvastuk. 19.15: Sport világ. 19.39: Ormánsági népdalok. Tihanyi József énekel. 19.50: Gong. 20.00: A külpolitikai rovat műsora. 20.30: A vonó virtuózai. 21.00: Tanakodó. 22.00: Hírvilág. 22.30: A kilencvenes évek. Rádai Eszter sorozata. 22.40: A belpolitikai rovat műsora. 23.10: Operaest. Jelena Obrazcova felvételeiből.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Rivaldafényben. 9.05: Opettkedvelőknek. 10.05: „Hajszálgökök” 10.20: Magnósok figyelem! 11.05: Családi tükkör. 11.41: Jöjj ki, napocska. 12.10: Nóták. 13.05: A tegnap slágereiből. 14.00: Hozott anyagból. 15.05: Zenerulett. 17.05: Kölyökrádió. 17.45: Ötödik sebesség. 18.30: Pop-regisztr. 19.05: Garázs. 19.35: Egy hajóban. 20.05: Albumajánlat. 21.05: Ifj. Sánta Ferenc népi zenekara játszik. 21.30: Moszkvából érkezett. 22.00: Egy hibbant vénember naplója. Tanidzaki Dzsunicsiro kisregénye rádióra alkalmazva. 23.20—0.14: Zenei műsor.

BARTÓK RÁDIÓ

9.08: Zenekari muzsika. 10.31: A magyar nyelv századai. 10.46: Példázatok a halálról. Bálint Tibor novellája. 11.02: Starker János gondonkázik. 12.05: Iphigenia Taurisban. Részletek Gluck operájából. 13.00: Apaápolók. Megyesi Gusztáv hangjátéka. 13.40: Patachich Iván fúvós műveiből. 13.59: Britten: Szent és profán — nyolc tétel középkori angol egyházi és világi szövegekre. 14.15: Virágh András orgonahangversenye a Mátyás templomban. 15.00: Zenekari muzsika. 16.05: Zenetörténeti értéktár. 17.00: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. 18.10: Holnap közvetítjük. 18.30: A Magyar Rádió szlovák nyelvű nemzetiségi műsora. 19.05: Donizetti: Lammemoori Lucia. Háromfelvonásos opera. Közben: 20.33: Harminckét év. Valentin Ágnes versei. 20.51: Az operaközvetítés folytatása. 21.45: Mahler-Cooke: X. szimfónia. 22.56: Zeneközben a magnósok.

TV1

9.00: Képűjság. 9.05: Tévétorna nyugdíjasoknak. 9.10: Hármass csatorna. 9.55: Stúdió '89. 10.40: Képűjság.

17.00: Hírek. 17.05: Déli videoújság. 17.15: Hírek szlovák nyelven. 17.20: Letargia. 18.55: Betűreklám. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Görgey Gábor: Galopp a vérmézőn. 21.35: Reklám. 21.40: Weiner Leó — tanítványai emlékezetében. 22.15: Súlyemelő Világ bajnokság. 22.45: Híradó 3.

TV2

17.00: Képűjság. 17.15: TV2. 17.45: Torpedó. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.45: TV2. 19.00: Az idő és a szél. 19.49: TV2. 20.40: „Ki viszi át a szerelmet?”. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.40: Néhány jó szándékú ember. Kb. 22.35: TV2. Napzártá.

SKY CHANNEL

6.30: Üzleti hírek. 7.00: DJ Kat Show. 9.30: Panel Pot Pourri. 11.00: Sullivanék. 11.30: Sky-krónika. 12.30: Gond-fórum. 13.00: Egy másik világ. 13.55: Közkórház. 14.50: Változó világ. 15.45: Szeretni. 16.15: Fialat orvosok. 17.00: Visszaszámlálás. 18.00: Eurosport.

SUPER CHANNEL

7.00: Hírek. 7.05: Időjárás-jelentés. 7.9: Üzleti hírek. 7.30: Hírek, időjárás-jelentés. 7.39: Üzleti hírek. 8.00: Időjárás-jelentés. 8.02: Egyveleg. 15.30: The Global Chart Show. 16.30: Forró drót. 18.30: Transmission. 19.30: The Lloyd Bridges Show. 20.00: Túl a holnapon. 21.50: Világhíradó. 22.00: Burke törvénye. 22.55: Barnaby Jones. 0.00: Hírek, időjárás-jelentés, majd Egyveleg.

TV5

16.05: Hírek. 16.10: Európa-klub. 17.10: Esély a daloknak. 17.30: Konyhatitkok. 18.00: Számok és betűk. 18.30: Pihenőidő. 19.00: Lőkhárító. 19.30: Hírek, időjárás-jelentés. 19.40: Csillag papíros. 20.00: Különkiadás. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Szent este. 22.55: Exlibris. 23.55: Műsorzárás.

SAT1

6.00: Jó reggelt a SAT1-gyell! 9.00: Hírek, időjárás. 9.05: Műsorelőzetes. 9.10: Lassie. 9.35: Kimba, a fehér orosz lán. 10.00: Hírek, időjárás. 10.05: Közkórház. 10.50: Öleték. 11.00: Hírek, időjárás. 11.05: A kanadaiak. 13.00: Tévébörze. 14.00: Horoszkóp, műsorelőzetes. 14.05: Niklaas, a flandriai fiú. 14.30: Catweazle. 14.55: Az arany lövés. 15.05: Közkórház. 15.50: Egészségvédő öleték. 16.00: Josh. 16.25: Az arany lövés. 16.35: Bonanza. 17.25: Piaci öleték. 17.35: Hírek, időjárás. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: Enterprise űrhajó. 18.45: Híradó. 19.00: Szerencsekerék. 19.30: Carson és Carson. 20.25: Időjárás-jelentés. 20.30: Spenser. 21.25: Hírek. 21.30: Segítség, nem szeret!

23.20: Hírek, sport, időjárás. 23.30: Vigyázat, magasfeszültség! 0.50: Műsorelőzetes.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

1. műsor: 8.10: Műsorismertetés. 8.15: TV-naptár. 8.25: Hírek. 8.30: Sorozat gyermekeknek. 9.00: Iskolai program. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolai program. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Elmulasztották — nézzék! 15.15: Rádás program — éjszakai műsor — ism. 16.30: Magyar híradó. 17.15: TV-napló I. 17.35: Sorozat gyermekeknek. 18.05: Számok és betűk — vetélkedő. 18.25: Dokumentum-program. 19.10: Időjárás. 19.13: Hírek külföldi turisták számára. 19.18: Rajzfilm. 19.30: TV-napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: Filmest: Mozgatható képek. 22.35: TV-napló III. 22.55: Hírek külföldi turisták részére. 23.00: Rádás program — éjszakai műsor. 1.00: Hírek. 1.05: A csütörtöki műsor ismertetése.

2. műsor: 16.40: Műsorismertetés. 16.45: TV-naptár. 16.55: Hírek. 17.00: Oktatóműsor. 18.00: Karlovaci, siseki, gospici, bjelovari és varazdini körzeti program. 19.30: TV-napló. 20.00: Zenei est. 21.30: Hírek. 21.37: Időjárás. 21.40: Scientia Jugoslavica. 23.10: A csütörtöki műsor ismertetése.

A Sky Channel, a Super Channel, a TV5 és a SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold.

Szabad Európa Rádió szerdai műsor

6.00: Kezdődik a nap: hírek, hír-magyarzatok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: Autórádió. 9.40: Hobby. 9.50: Párizsi magyar figyelő. 10.00: Hírek. 10.10: Emberek, művek, események. 10.40: A technika világa. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó. 12.10: Az élet megy tovább. 12.40: Történelmünk útja. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.30: Nyitott szemmel. 13.40: Könyvismertető sorozat. 14.00: Hírek. 14.10: Emberek, művek, események. 14.40: A technika világa. 15.00: Hírek, műsorismertetés. 16.00: Hírek. 16.10: Az élet megy tovább. 16.40: Rádió-egyetem. 17.00: Hírek. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: Könyvismertető sorozat. 19.00: Hírek. 19.10: Kommentár nélkül. 19.40: Könyvszemle. 20.00: Hírek. 20.40: Tallózás magyar folyóiratokban. 20.50: Mérlegen. 21.00: Forgószínpad. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A Mai nap késő esti kiadása. 22.30: Autórádió. 23.00: Hírek. 23.10: Kommentár nélkül. 23.40: Könyvszemle. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Tallózás magyar folyóiratokban. 0.35: Mérlegen. 0.45: Műsorzárás.

Hirdessen postai feladással!

Kedves Olvasó! Ha kitölti ezt a szelvényt, borítékba teszi és feladja címünkre:

DÁTUM RT. 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7.
hat napon belül olvashatja hirdetését
(fizetés utólag, kiküldött csekkünkön).

Megrendelő neve:

Címe:

Megjelenés napja:

Hirdetés szövege:

Vincze-papa perel

Kiprichék utáni űr Tatabányán

Mostanában újra sokat foglalkoztatja a labdarúgás iránt érdeklődő közönséget a Tatabányai Bányász körül kialakult helyzet. A csapat gyengén rajtolt a bajnokságban, s úgy tűnik, a közelmúltban külföldre szerződött játékosokat egyelőre nem sikerült pótolni. Ráadásul, az egyre húzóódó Vincze-ügyet sem tudták megnyugtatóan lezárni: az olasz Lecce idegenlégiósának édesapja nem nyugodott bele az immár sokadik bírósági tárgyalás eredményébe sem.

A csatárral a TBSC másfél esztendővel ezelőtt 4 millió forintos szerződést kötött, s ennek egy részét követeli most a Vincze-család az egyesülettől. Idősebb Vincze István szerint a Tatabánya „adóssága” jelen pillanatban 800 ezer forint.

Az MTI munkatársa Sárosi Ferencet, a klub ügyvezető elnökét kérdezte a várható folytatásról.

— Nagy sajnáljuk, hogy saját játékosunkkal szemben kénytelenek vagyunk pereskedni — válaszolta a TBSC vezetője.

— Nem értem, miért kellett minden szálat szétszakítani. Ha már így alakult, akkor viszont az az álláspontunk, hogy alávétjük magunkat a bíróság

ítéletének, akár kedvező az a számunkra, akár nem.

Mennyiben járult hozzá a viszony elmergesítéséhez a Tatabányai Bányász kedvezőtlen anyagi helyzete?

— Ebben az ügyben nem játszottak szerepet pénzügyi gondjaink. Amennyiben a szerintünk független és korrekt bíróság jogosnak ítéli Vinczék követeléseit, abban az esetben kifizetjük a kérdéses összeget. Szerintünk viszont alaptalanul próbálnak hozzájutni ehhez a pénzhez, ezért volt szükség a bíróság bevonására a vita eldöntésére. Valószínű, hogy a peren kívül a csapat eddigi ideai szereplése sem okozott túlzott örömet Tatabányán...

— Tény, hogy az elmúlt évben és az idén nyáron az egykor igen eredményes Kiprich—Plotár—Vincze csatársor mindhárom tagja külföldre szerződött. Ezt ugyancsak megérezzük, hiszen a legutóbbi négy bajnoki találkozón egyszer sem sikerült bevenni az ellenfelek hálóját. Nem bánták meg, hogy eladták legjobbjaikat?

— Erre anyagi körülményeink miatt is rákényszerültünk, de igazság szerint az említett játékosok sokat tettek azért, hogy jobb lehetőségekhez jussanak. Mostani helyzetünk némileg hasonlít ahhoz, mint amikor a Ferencváros egyidőben adta el Nyilasit és Szokolait. Reméljük, mi sokkal hamarabb kilábalunk a hullámvölgyből.

Dán-dilemma

Trónfosztás lesz Gundersen nélkül?

Erik Gundersen már túl van a közvetlen életveszélyen, de állapota még mindig válságos, emiatt továbbra is az intenzív osztályon kezelik — ez áll abban a közleményben, amelyet a wakefieldi Pinderfield kórház adott ki hétfőn este, egy nappal a többszörös világbajnok dán salakmotoros csaknem tragikus kimenetelű bukása után.

Vasárnap Bradfordban rendezték a salakmotoros csapatvilágbajnoki döntőt, amelyen címvédőként Dánia, továbbá Anglia, az Egyesült Államok és Svédország mérte össze erejét. Rögtön az első futamban súlyos baleset történt, amikor a rajt utáni első kanyarban Gundersen, a svéd Jimmy Nielsen, az angol Simon Cross és az amerikai Lance King összeakadt.

Egyikőjük sem úszta meg ép bőrrel az ütközést. Gundersen elveszítette eszméletét, s majdnem megfulladt,

mert lenyelte a nyelvét, ráadásul különböző gerincsérüléseket is megállapítottak nála. Nielsen eltörte a csípőcsontját, Cross fej-, King pedig nyak-sérüléseket szenvedett.

A feleség, Helle asszony a következőket nyilatkozta a sérült dán versenyző állapotáról:

— A kezelőorvosok minden tőlük telhetőt megtesznek, de arra vonatkozólag egyelőre semmit sem tudnak mondani, hogy mi lesz Erikkal. Legalább két hét kell ahhoz is, hogy pontosan megállapítsák, sérülései mennyire maradandóak.

Gundersen kiválása különben nagyon megviselte a verhetetlennek hitt, utóbbi esztendőkből győzelmet győzelemre halmozó dánokat, ezúttal 34 ponttal csak másodikkak lettek a 48 pontos angolok mögött.

KETTŐS LEND(Ü)LET

A világ jelenlegi első számú teniszezője, a csehszlovák Ivan Lendl követte nagy riválisát — többek között McEnroe, Connors, Wilander — példáját, s megnősült. A 29 éves ostravai születésű, de már régóta a New York melletti Greenwich-ben élő játékos a 21 éves Samantha Frankelt vette el, akivel már 5 éve jegyben járt. Az ifjú pár a hétvégi esküvő után szinte azonnal felkerekedett, mert Lendlnek már hétfőn este fellépése volt, amikor Bécsben az osztrák Thomas Musterrel játszott bemutató mérkőzést.

Ugyanakkor Lendl edzője szerint tanítványa jövőre még a francia nemzetközi bajnokságot is kihagyja, csak hogy minél jobban felkészülhessen a két héttel azután következő wimbledoni versenyre.

Újabb jugoszláv bundaügy

Márkáért az NB II-be...

A jugoszláv futball szakembereit és szurkolóit újabb botrány foglalkoztatja, amelyre ezúttal a Macedón Tagköztársaságban derült fény: a vranjei körzeti bíróságon a lucsani Mladost Labdarúgó Klub alelnöke, Tomiszlav Topalovics bevallotta, hogy ez év júniusában 15 000 nyugatnémet márkáért megvásárolta azt a mérkőzést, amelynek két pontja csapata számára a köztársaságközi bajnokság megnyerését és egyben a jugoszláv II. osztályba jutást biztosította.

Ez év június 14-én játszották le Vranjében a Jumko — Mladost bajnoki találkozót, amelyet a vendégek 3:1 arányban megnyertek, s ezzel a „FAP” csapatát megelőzve a táblázat első helyén végeztek, bejutottak a II. ligába.

— A mérkőzés előtt Vladicsin Hanban találkoztam a Jumko titkárával, Zoran Szavicsal — vallotta a bíróságon Topalovics — társaságában volt Zakics, a Jumko kapusa is. Adtam nekik 8000, illetve 7000 nyugatnémet márkát azzal, hogy ezt az összeget később elosztják a játékosok között. Így aztán a találkozót a Mladost különösebb izgalom nélkül megnyerte. A bírósági tárgyaláson Zoran Szavics

5000, Branko Zakics kapus 4100, egy Zoran Marovics nevű játékos pedig 500 márkát tett le a bíróság asztalára. A per folytatódik, pontosan meg akarják állapítani, hogy a csúszópénzen kik osztozkodtak.

*

Lám, a bunda a foci világból kiirt-hatatlan. Pedig déli szomszédainknak ezzel a „téli ruhaneművel” terhes futballvilágában hoztak már elrettentő hatású ítéleteket, büntettek meg csapatokat, vezetőket és mégis itt tart a morál? A hír hallatán feletőbb pesszimista vagyok. Mi ugyanis még itt sem tartunk.

A feltárt, megszimotolt bundaügyekben nem tudunk (az érdekek kusa-összevissza őserdeje miatt nem akarunk?) oly mélyre ásni, mint a jugoszlávok. Mi a játékosokon (de az amnesztiarendellel már azokon sem) verjük el a port, a magyar Topalovicsok valahogy mindig kimásznak (lásd a legfrissebb, a Tapolca bundaügye) a buliból...Csoda, hogy ezek után a sportfogadásnak vannak komoly fenntartásai a magyar meccsek folyamatos szerepeltetésével a totóban?!

Megegyeznek-e a lovasok és a reklámszakemberek?

A tét: a Fogathajtó Világ Kupa

A tapasztalat szerint a lovassportban még akkor sem könnyű keresztülvinni bizonyos változtatásokat, ha azok egyébként a sportág hasznára válnának. Ilyenek például a reklámmal és a hirdetésekkel kapcsolatos rendelkezések: a Nemzetközi Lovas Szövetség (FEI) ezen a téren sem hajlandó jelentősebb engedelményekre.

A magyarokat főleg a számukra legsikeresebb szakágban, a fogathajtásban zavarja a túlzott szigorúság. A FEI ugyanis semmilyen kocsin vagy mezen hordott feliratot nem engedélyez, s ezzel jelentős bevételi forrástól fosztja meg a versenyzőket és egyesületeiket. Miklós László, a Magyar Lovas Szövetség főtitkára szerint a reklám tiltása miatt nem válhat valóra az a javaslat, amit a FEI legutóbbi közgyűlésén előterjesztettek, vagyis hogy

a fogathajtásban is az autós Forma 1-hez hasonló lebonyolítási rendszerben rendezzenek Világ Kupaviadalokat. Ez támogató cégek nélkül megvalósíthatatlan.

Az MTI munkatársa megkérdezte a nemzetközi szövetség egyik vezető tisztségviselőjét: mit szól a magyar panaszokhoz?

— Részben jogosnak tartom kifogásaikat, hiszen magam is üzletember vagyok és tudom, hogy szponzorok nélkül nagyon nehéz egy ilyen drága szakágat fenntartani — válaszolta Etienne Allard, a FEI közelmúltban megválasztott belga főtitkára. — A Világ Kupa bevezetését jó ötletnek tartom. A kialakult szabályokat viszont nem változtathatjuk meg egyik pillanatról a másikra, ezért sem teljesíthetjük például a magyaroknak azt a kérését, hogy már Balatonfenyvesen, a kettes fogathajtó világbajnokságon a rendezvény emblémáját hordják az engedélyezett feliratok helyett.

A mostani szabályok szerint a kocsikon tilos bármiféle reklámot elhelyezni. Ezzel egyetért? — Lehet, hogy konzervatívnak tartanak, de igen. Egy fogathajtó kocsi nem nézhet úgy ki, mint a Forma 1-es gépek. Ha viszont nem engednek, a Világ Kupasorozatot aligha lehet megrendezni... — Szerintem egészen biztosan megtaláljuk azokat a lehetőségeket, amelyek a szponzorok igényeinek is megfelelnek. A fogathajtás egyébként jelenlegi, hagyományörző formájában is népszerű. Nem biztos, hogy a reklámokkal teleaggatott kocsik is tetszenének a közönségnek — mondta befejezésül Etienne Allard.

Magyar Himalája expedíció

Hat fős expedíciót indított útnak a Himalájába az FTSK Excelsior hegemászó szakosztálya. Babcsán Gábor, Berecz Gábor, Rasszt Walter, Ozsváth Attila, Singer János és Szendrő Szabolcs a 7100 méteres Kedar Dom csúcsát szeretné megmászni, mégpedig az eddig még érintetlen 2000 méteres falának az átmászásával. Az expedícióval elutazott a TV két munkatársa is. A vállalkozás körülbelül 40 napig tart.

Királynő, rongyos szoknyában?

A magyar atlétika helyzete

Ha a szidalmakat, kritikákat raktározni kellene a magyar atlétikának, akkor bizony jónéhány vagonnyi helyre lenne szükség. Ellenben a dicséret jelzők egy egészen kis fiókban elférnének. Ez persze csak az utóbbi évekre vonatkozik, hiszen az egykori nagyszerű eredményeket nagynéha még most is felelegetik. Hogy jogos-e a rengeteg kritika, valóban ennyire mélyponton áll-e a sportok királynője Magyarországon, az nézőpont kérdése is.

Az egyik álláspont szerint: hol van az az idő, amikor a helsinki olimpiáról, a berni Európa-bajnokságról szinte számolatlanul hordták haza az érmeiket a magyar atléták, de még a hatvanas évek végét, hetvenes évek elejét is visszasírnák a „kritikusok”. És lényegében igazuk is van, hiszen Bakosi Béla háttasugró EB bronzérmén (1982. Athén) kívül 1976. óta egyetlen érmet sem sikerült szerezniük szabadteri világversenyen a magyar atlétáknak. E szemszögből nézve tehát kis túlzással: szinte nem is létezik atlétikai élet a Duna-Tisza tájékán?

Azért ez nem egészen így van, és ekkor jön a másik álláspont: a pénz beáramlásával a legutolsó évtizedben hihetetlenül megnőtt a konkurencia, egy-egy igazi világsztár „kitermeléséhez” már nemcsak erkölcsi és szakmai, hanem óriási anyagi befektetésre is szükség lenne. És feltéve, hogy az első két tényező meg is van, a harmadikra, úgy tűnik, egyre kisebb a remény. Míg a világ élmezőnye gyakorlatilag állandóan meleg éghajlaton, ideális körülmények között, ha szükséges magaslaton, ha kell, fedettpályán, orvosok, masszőrök állandó fel-

ügyelete alatt készülhet a megmértetésekre, addig Magyarországon mindez „meseszerűnek” tűnik, és ha egy-két hétre néha sikerül is megfelelő körülményeket biztosítani, „meleg éghajlatra” legfeljebb eredményeik után küldik el a sportolókat.

Márpedig az a hozzáállás, amely pénz kell, mindent produkáljanak, aztán kérjenek”, csak elvben helyes, hiszen az amerikai, szovjet, keletnémet, afrikai, nyugat-európai, sőt, újabban ázsiai ellenfelekkel szemben eleve lépeshátránnyal indulnak a magyarok.

Mi hát akkor a megoldás? Több pénz kell, mindent biztosítani szükséges az atléták számára? Persze, ez lenne az ideális, és nem kizárt, hogy megfelelő szponzorok megtalálásával ez sikerülhetne is. Már szinte hallatszik a kérdés: megérné-e ez? A válaszadó bizonytalan, mert egyfelől úgy tűnik, a világon, nagyon kevés kivétellel, megéri, és tudják, „hova kell tenni” egy atlétikai vb 7. helyet, másfelől Magyar-

országon már „sikerült” annyira népszerűtlenné tenni a sportágat, hogy szponzorokat is egyre nehezebb találni.

Így aztán óriási feladat előtt áll a megújulásra készülő Magyar Atlétikai Szövetség, el kell döntenie, hogy milyen utat érdemes járnia. Mindenesetre a bírálatoknál nem árt az előbb leírtakat is figyelembe venni.

Az idei eredményeket sorra véve az derül ki, hogy ismét „sztárhiány” van, csak nagyon kevesen tudtak a világ élvonalába betörni. A felnőtteknél mindössze három új országos csúcs, illetve egy rekordbeállítás született, 10 000 méteren a még csak 20 esztendő Káldy Zoltán (Ú. Dózsa), 10 km gyaloglásban a békéscsabai Rosza Mária, 3000 m-en Ágoston Zita (Bp. Honvéd), illetve magasugrásban, az Építők színeiben versenyző Deutsch Péter révén.

Ugyanakkor kevesen várták azt, hogy mind a férfi, mind a női váloga-

tott felkerül az Európa Kupa „A” csoportjába, azaz két év múlva a kontinens nyolc legjobb csapata között szerepelhet. És ez nem kis bravúr.

Egyénileg ismét kiemelkedő Szalma László (Vasas), aki ezúttal a Grand Prix-sorozatban elért hatodik hellyel gyarapította tekintélyes gyűjteményét, Vágó Béla (MTK-VM), aki Európa egyik legjobb akadályfutójává nőtte ki magát, de Gécsek Tibor (Haladás) is, aki pihenőve ellenére is megtartotta pozícióját az élmezőnyben, valamint több beérni látszó fiatal, így a nyíregyházi vágatózó, Molnár Tamás, a két diszkoszvető, Ficsor József (NYVSSC) és Horváth Attila (Haladás). A nők közül az idén Nyíregyházára igazolt gerelyhajító, Malovecz Zsuzsa és az Európa válogatottba is bekerült Forgács Judit emelkedett ki. Ami igazán örvendetes: a varasdi ifjúsági Európa-bajnokságon a magyar fiatalok 15 döntős helyezést értek el.

*

Van néhány név, akikre érdemes odafigyelni, menedzselni. De a magyar atlétika törtéjében ez csak egy vékony krém. Igaz, ha ezt még jobb tűre készíjtjük, az közvetetten visszahat a piskóta, nevezetesen a sportág silány hátszágának minőségére is. De az új szövetség első számú feladata ennek a piskótának feljavítása. Ha továbbra is a tehetség jelzővel legcsekélyebb mértékben sem illethető atléták köröznek a szakosztályokban vagy éppen ugranak és dobnak a pályákon, akkor a képzeletbeli törtéjéről rövid időn belül ez a pici, Inyenceket egyáltalán még nem ki-elégítő krém is eltűnik...

—bégyé—

Barcelona — Szekszárd

Szombaton délelőtt szép versenyt láthatott a — sajnos elég csekély számú — nézősegreg a Pollack úti sportpályán: ugyanis itt rendezték meg a veterán atléták országos versenyét. Az alsó korhatár nőknél 35, a férfiaknál 40 év volt. A legidősebb résztvevő Monori Kovács Jenő volt, aki 81 évesen 5000 m-en indult. A mintegy hetven résztvevő közt találhattunk világszűcsstárt, veterán olimpiai bajnokokat, vb-résztvevőket és szekszárdiakat. De indultak azok is, akik mind a mai napig imádják az atlétikát. A legnagyobb mezőny a dobószámokban gyűlt össze. Egymást segítve győzték le egymást és önmagukat. Voltak, akik szűk 4 órában 4–5 számban is elindultak. (Ki csinálja utánuk?!) A verseny után finom ebéd várta a résztvevőket. Ezután vita folyt szövetségük megalakulásáról.

— Nem az a lényeg, hogy mennyit fut az illető, hanem hogy lefutja! — mondta Nyerget Mihály, a MASZ elnökhelyettese.

A veteránolimpián sem a helyezés, hanem a részvétel a fontos.

Scherer Tamás

Glázer tart egy esetleges pontpiactól

„Hiába szerzek egyet, más hármát vesz”

A labdarúgó-bajnokság megkezdése előtt nem éppen szokványos nyilatkozatot tett Glázer Róbert, a Veszprém vezetőedzője. Szerinte az új pontozási rendszer inkább kedvez a bundának, mint a régi, mert egy alkalommal így három pontot is lehet vásárolni.

Hat forduló elteltével újra azt kérdeztük a fiatal szakvezetőtől, hogy a feltehetően sokakat irritáló véleményét még mindig fenntartja-e?

— Továbbra is azt vallom, hogy a három pont ebben a morális helyzetben nagy kísértés nemcsak magában hordozza, hanem egyenesen kínálja a bundázás lehetőségét. Van erkölcsi alapom ahhoz, hogy kijelentsem: én a csapatommal mindig győzelemre játszom, de ha egy fővárosi nagycsapat ellen döntetlent érünk el idegenben, azt is nagy fegyverténynek tartom. Egyébként itt van a kutya elásva, ennel a pontnál vannak aggályaim. Míg mi képességeink maximumát nyújtva kiszorítunk kétszer egy pontot, addig más zsírosabb, tehetősebb gárda különösebb izzadságszag nélkül is hattal gazdagodhat, így hiába szerez-

tem fontos egy pontokat, leszakadok a táblázaton.

— Nyári nyilatkozatában a fővárosi és a tehetősebb vidéki csapatokat vádolta meg.

— Itt némi félreértés volt, én csak a tehetősebb csapatokról beszéltem, nem csoportosítottam, nem nevezek nevén senkit.

— Ilyen morális mélyponton lennénk még mindig? Glázernek, miközben a csapataért szorít, azért is kell izgulnia, hogy a másik pályán is élesben történjenek meg a pontosztokodás?

— Valahogy így. Azt nem mondom, hogy játékos-pályafutásom során abszolút nem éreztem a bunda létezését. De ezt követően, ahogy feltárult a mélység... Mit mondjak: a hetvenes és a nyolcvanas évek valósága mellbevágott. Még úgy is, hogy ezekről az újságok útján szereztem tudomást. Ezek hatása még ma is bennem van.

— Az indulásnál a veszprémi helyzetet is túl pesszimistán látad, hiszen a jelekből ítélve nincs gond: legyőzték legutóbb a bajnok Honvédot, korábban nyertek Békéscsabán.

— Rossz passzban voltam és — szerencsére — nagyobb gondokat láttam, mint amilyenek valójában vannak. Hamarosan megoldódnak az öltöző- és pályagondjaink. Rövidesen elkészül a városi stadion, otthonra talál a csapat, mert ez a pálya, ahol most játszunk, az egyetemé. Ami a csapat szereplését illeti: nagyon örülök a győzelmeknek, mely a határtalan küzdőszellemben, a csapategységben gyökereznek. Az érdem nemcsak az enyém, a csapaté és Baranyi Sándor pályaedzőé, aki remek segítőtársam. A hétfői csapatértékeléskor az öltözőbe lépve a mágneses táblán egy szekér rajzát láttam, mellette egy felkiáltó jelet. Hát igen..., mennie kell, nem ragadhat be!

V. Gy. — B. Gy.

Vidéki vezérlettel

A magyar junior női öttusa-válogatott nemzetközi váltóversenyt nyert az olaszországi Arezzóban. A győri Heilig Anita és Kovács Irén, valamint a székesfehérvári Pécsi Mónika 5036 ponttal végzett az élen, a 4836 pontot szerzett olasz „B” és a 4794 pontos olasz „A” csapat előtt.

Úszóváltó Vásárhelyen

Százórás szenzáció

Szerdán 9 órakor a hódmezővásárhelyi uszodában százórás úszóváltó-rekordkísérlet kezdődik, amely iránt megkülönböztetett érdeklődés nyilvánul meg. Sokat lendít a kedvező nyári as időjárás, így megnőtt a vállalkozók száma, tehát a siker biztosítottnak látszik. A legnagyobb érdeklődés a vasárnapi befejező nap iránt mutatkozik, amikor meghívottként a váltóban szerepel Darnyi Tamás és Egerszegi Krisztina olimpiai bajnok, akiket a városban ünnepélyesen fogadnak. Közvetlenül az uszodához a helybeli rajongók sorfala között mennek majd, s mielőtt vízbe szállnak, köszöntik őket. Egerszegi Krisztina a négyes, Darnyi Tamás az ötös pályán indul a váltóban. A remélhetőleg sikeres vállalkozás után vasárnap délután fél ötkor az ifjúsági ház nagyteremben közönségtalálkozóra kerül sor, amelynek keretében videofelvételről lejátsszák a bonni úszó Európa-bajnokság magyar vonatkozású döntőt.

Köszöntjük

FRIDERIKA és ZSUZSANNA
nevű olvasóinkat.

Friderika a német Friedrich névből származik, amely a Friede- kezdetű és -friede végű női nevek önállóult becézője. Ilyen nevek: Friderike, Elfride, Winfride stb. Ennek a név- elemnek a jelentése: béke, védelem, körülkerített terület.

Zsuzsanna héber név. A Sosanna nevet a biblia görög és latin fordításai Susanna alakban vették át, ebből lett a magyar kiejtés. A héber név jelentése: lilium.

Zsuzsanna Helkija lánya, Jóakim felesége. Szép és erényes asszony volt, aki önkéntelenül vágyat ébresztett két vén bűróban. Egy nap egyedül fürdött kertjében: a két öreg megleste, előbújt és szerelmet követelt tőle. Amikor ezt megtagadta, a gyülekezet előtt megvádolták, hogy egy ifjúval szerelmeskedett. Zsuzsannát halálra ítélték, de ekkor az ifjú Dániel isteni sugallatra új vizsgálatot követelt. A két vénember ellentmondó vallomása fényt derített az asszony ártatlanságára, s a nép a rágalmozókat követte meg.

A Nap két: 6.28 órákor
nyugszik: 18.48 órákor

A Hold két: 21.06 órákor
nyugszik: 13.11 órákor

Drágább lesz a patika

Az Országgyűlés szociális és egészségügyi bizottságának hétfői ülésén elhangzott, hogy a gyógyszeripar újabb termelői áremelést jelentett be. Ezzel kapcsolatban a Gyógyszeripari Egyesülésben elmondták az MTI munkatársának: a vállalatok áremelési szándéka nem erre az évre vonatkozik, hanem 1990. január 1-jével kívánják termelői árakat 10 százalékkal növelni. Az áremelés mértékéről, bevezetésének időpontjáról és a fogyasztói árakban való érvényesítéséről hamarosan tárgyalások kezdődnek a gyártók és a társadalombiztosítás között. Az eddigi értesülések szerint a tárgyalások során a társadalombiztosítás az al az igénnyel lép majd fel, hogy bármilyen mértékű emelésben is állapot-

janak meg, az új árakat az eredetileg tervezettnél legalább két hónappal később érvényesítsék a gyártók a fogyasztói árakban.

Mint ismeretes, a gyógyszeripari vállalatok az idén júliusban már emelték termelői árakat, de akkor részben magukra vállalták annak hatását, azaz nem hátrították tovább teljes egészében a társadalombiztosításra a növekményt. Így az eredetileg tervezett 7 százalékos helyett valójában csak 3,8 százalékkal nőttek az árak. Azóta tovább emelkedtek a gyártási költségeik — drágábban szállít az üveg- és a nyomdaipar, de többre kerül az energia is — és több szállítójuk már előre jelezte, hogy jövőre magasabb árat kér.

(MTI)

Telefon

— Halló! Sebészet? Az előbb hallottam a rádióban, hogy foglalkoznak májátültetéssel. Mondja kérem, bájátültetést nem vállalnak? — reccseg a telefonban egy rekedtes női hang.

CZS

— A Gazdagrét melletti Örsöd legyen a Bécs—Budapest Világkiállítás színhelye — ezt javasolja a Budai 11 Baráti Kör a helyszín eldöntésére kiírt pályázat résztvevőinek. A baráti kör — amelynek 250 neves lokálpatriota, illetve vállalat a tagja — 700 ezer forintos különdíjat ajánlott fel a bíráló bizottság által három legjobbnak minősített, Örsödre készült terv alkotói részére. (Az első díjat 325 ezer forinttal, a másodikat 225 ezer forinttal, a harmadikat 150 ezer forinttal jutalmazták.)

— Glatz Ferenc művelődési miniszter törvényesen működő vallásfelekezetnek ismerte el a Teljes Evangéliumi Keresztyén Közösség Mahanaim Gyülekezetet. A gyülekezet kezdetben a nazarénus felekezeten belül működött, s 13 éve kérték elismertetésüket. Oltalom nevű családsegítő és ifjúságvédő egyesületük kallódó és devians fiatalokkal foglalkozik. (MTI)

Gépkocsialkatrészek valutáért

Hétfőtől valutáért árusítanak gépkocsialkatrészeket a Skála Nagyáruháznál. Az üzlet és a hozzá tartozó konszignációs raktár működtetését az új devizaszabályozás tette lehetővé, miszerint a magyar állampolgárok valutájuk eredetének igazolása nélkül számlát nyithatnak és erről bármilyen összegű kifizetést átutalással teljesíthetnek. Ezt a lehetőséget kívánják kihasználni, és így a három hónapja létrehozott autókereskedelmi üzletá-

gukhoz most új szolgáltatást kapcsolnak.

Az üzletben 1 millió schilling értékben, több mint 1500féle alkatrészt, tartozékot, illetve ápolási cikket kínálnak. A nagyobb alkatrészeket a vásárlók katalógus alapján, előrendeléssel közvetlenül a raktárból kaphatják meg. A bécsi cég képviselője szerint az alkatrészek átlagos árszínvonalát megegyezik a hasonló rendeltetésű bécsi szaküzletekével.

(MTI)

Autósorszámok

Trabant Limousin Hycomat	Budapest	701
Trabant Combi Hycomat	Budapest	120
Trabant Limousin Speciál	Budapest	21 259
	Debrecen	18 563
	Győr	15 702
	Szeged	78
Trabant Combi	Budapest	7846
	Debrecen	5856
	Győr	5411
Wartburg Standard	Budapest	5294
	Debrecen	3837
	Győr	3745
Wartburg Special	Budapest	6339
	Debrecen	5252
	Győr	4345
Wartburg Special tolótetős	Budapest	17 425
Wartburg Tourist	Budapest	4842
	Debrecen	2780
	Győr	2049
Skoda 120 L	Budapest	34 725
	Debrecen	19 146
	Győr	23 170
Lada 1200	Budapest	50 846
	Debrecen	36 648
	Győr	18 960
Lada 1300 S	Budapest	24 999
	Debrecen	19 623
	Győr	10 390
Lada Szamara	Budapest	6872
	Debrecen	5044
	Győr	3325
Lada 1500	Budapest	19 779
	Debrecen	15 855
	Győr	6800
Lada Combi	Budapest	1914
	Debrecen	1051
	Győr	829
Lada Niva	—	1183
Polski Fiat 126 E	Budapest	6595
	Debrecen	4136
	Győr	4064
Dacia Limousin	Budapest	26 160
	Debrecen	16 100
	Győr	14 919
	Szeged	25
Dacia Combi	Budapest	9795
	Debrecen	5580
	Győr	4432
Dacia TLX	Budapest	19 703
	Debrecen	9583
	Győr	8296
Zastava	—	20 538
Opel Kadett	—	1133
Volkswagen Golf	—	726
Volga Limousin	—	1752
Volga Combi	—	1785
Maruti	—	675
FSO 1500	Győr	227

Óraigazítás
vasárnap

Szeptember 24-én, vasárnap hajnali 3 órákor ér véget a nyári időszámítás, tehát időmérő szerkezeteinket egy órával vissza kell igazítani: éjjel 3-ról 2 órára. Ezek az időpontok okozzák a legkevésbé zavart a tömegközlekedésben, mert ilyenkor van úton a legkevesebb járat. Több nemzetközi gyorsvonatot azonban útközben ér az óraigazítás, így valamelyik állomáson egy órán át kell vesztegelnie, amíg a 3-kor 2 órára visszaigazított mutató ismét 3 órára nem ér. Ilyen várakozásra kényiszertül valamelyik hazai állomáson a Moszkva és Belgrád között közlekedő Puskin-expressz mindkét irányú járata, hasonlóképpen a Budapest-expressz két járata, továbbá a Tisza-expressznek a Budapestre tartó, a Polonia-expressznek pedig a Belgrádba irányuló járata. A belföldi vasúti közlekedésben csupán a mellékvonalakat járó 7 helyi vonatot és a postavonatokot érinti az óraigazítás időpontja.

A MÁV kiadta az 1989—90. évi menetrendjének szeptember 24-től életbe lépő 2. számú pótfüzetét, amelyben a már érvényesülő vagy a következő hónapokban sorra kerülő időpont- vagy vonalváltozásokat közli. Egyebek között ebben a pótfüzetben adta közre a Pálháza és Kókapu között újra megindított erdei vasút menetrendjét, vagy a Tatabányánál hegyátvágással megrövidülő vonallal járó változásokat, amelyek az építkezés befejezésével, az év vége körül lépnek életbe. A többi nagy közlekedési vállalat, a Volán, a Malév és a Mahart menetrendjében megjelölt időpontok az óraigazítás után is változatlanok maradnak.

(MTI)

Meleg marad az idő

Folytatódik a jobbára derült, száraz idő, legfeljebb napközben a nyugati, délnyugati határszélen növekszik meg átmenetileg erősebben a felhőzet és egy-egy futó zápor is kialakulhat. A déli, délnyugati szél napközben megélénkül. Hajnalban foltokban köd keletkezik és általában 12 és 17 fokig hűl le a levegő. A legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 25, 30 fok között várható.

Régi kofnák találkoznak össze. Az egyiknek a szemé körül, a homlokán égő pórszenesék.

— Nálad így jelentkezik az AIDS? — huncutkodik vele a barát.

— Lehet — jön a válasz —, mert a doktor úr beküldött a szemészetre.

CZAKÓ

*

— A magyar rendőrség kábítószerellenes csoportja Budapesten, egy török állampolgár vezette kamionban 28 kilogramm heroint talált. Ari Ramazan 37 éves török állampolgár a nyergesvontatóval Röszkénél lépte át a magyar határt 20 tonna földimogyoróval. A rendőrség biztos „fülesre” ment, amikor a Soroksári úton leállította a kamiont. A heroin „világpiaci ára” grammonként 60—80 dollár körül mozog, így a lefoglalt tétel értéke 1 millió 681 ezer dollár, vagyis mintegy 100 millió forint.

Dátum Lap- és Könyvkiadó ajánlata!

V. Horváth Mária:

Vadászsákmány — nemcsak vadászoknak

— Politika és vadászat? — Vadászkerölcs és vadászkerölcstelenség? — Volt-e helyenként jog- és törvénytörés? — Kik vadásztak? — Mire és hogyan? — Kik nem vadásztak? — Hatalom és sport? — Természetvédelmi horror? — Kor-körkép és kór-körkép —

Persze, sok-sok feddhetetlen vadással találkozhatnak.

A Dátum című szabadelvű napilap olvasói már megismerkedhettek a sorozattal.

A szeptember végén megjelenő könyv még közzé nem tett riportokat és véleményeket is tartalmaz.

Postai utánvétellel küldjük megrendelőinknek.

Árca: 58,— Ft

Megrendelhető:

Dátum Lap- és Könyvkiadó,
7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7.

Lapunk

előfizetőinek

apróhirdetéseit

1989. december 31-ig

díjtalanul közöljük

APRÓHIRDETÉS

2x120 m²-es befejezés előtt álló családi ház, 40 m²-es műhely ipari árammal, 250 négyzetgözl telken sürgősen eladó. Érdeklődni: este 18 órától Vörös Károly Decs, Erdős Emil u. 10.

Tizenhét éves kereskedelmi és vendéglátóipari gyakorlattal rendelkező, érettségizett férfi üzletkötői állást vállal. Ajánlatokat „Saját gépkocsi” jellegre a Dátum szerkesztőségébe kér.

Paks Duna-parton családi házban földszinti lakrész eladó! (120 m²) Leveleket: „Duna-part 269666” jellegre a szekszárdi hirdetőbe várak.

Egyedülálló állatgondozót felveszek. Tolna, Béri B. u. 47. 14 óra után.

55 éves független nyugdíjas tanár szerető, megértő társat keres fiatalos megjelenésű, nem dohányzó fekete vagy barna hölgy személyében. „Igaz szeretet” jellegre a Szerkesztőségbe.

Hirdetését telefonon is feladhatja

Pécs (72)	41-580
Szekszárd (74)	16-277
Dombóvár (74)	66-779
Paks (75)	11-173
Tolna (74)	40-476
Gerjen (75)	37-060

Nem nézi a sorozatot?

OLVASSA EL A
KÖNYVET!

as

Nézi a sorozatot?

OLVASSA EL A
KÖNYVET IS!

A tévésorozattal
egyidőben jelent meg

az ÁRKÁDIA
kiadásában

a világsikert aratott
négykötetes regény:

A KORONA
ÉKKÖVE

I—IV. kötet
ára: 398 Ft

A
KORONA ÉKKÖVE
I.

PAUL SCOTT
A KORONA
ÉKKÖVE

Kedves Olvasónk!

Amennyiben A KORONA ÉKKÖVE már nem kapható a helyi könyvesboltban, vásárlási szándékával forduljon az Európa Könyvesbolthoz (1073 Budapest, Lenin krt. 7. Telefon: 1221-082).

Megjelent!

Illés György:

A kocsmá nem alszik

riportkönyv

Megrendelhető:

Babits Kiadó Szekszárd,
Pf.:237

TÁJÉKOZTATÓ

Tájékoztatjuk leendő közületi megrendelőinket, hogy lapunk hirdetési tarifái hétköznap:

1/16 oldal méretben	1875,— Ft.
1/8 oldal méretben	3750,— Ft.
1/4 oldal méretben	7500,— Ft.
1/2 oldal méretben	15.000,— Ft.
1/1 oldal méretben	30.000,— Ft.

melyek az általános forgalmi adót nem tartalmazzák.

Szombaton a fenti tarifákat 50% felárral számlázzuk. Vállalási idő: postabontástól számított egy hét.

Címünk:

Dátum Lap- és Könyvkiadó 71000,
Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7.

A Babits Kiadó

jó helyesírású

gépíró

keres

teljesítményberezéssel,

mellékfoglalkozásban

Érdeklődni:

74/16-277-es telefonon lehet

DÁTUM

Toronyörködés

Ma fél évszázada jelent meg a Pesti Napló harmadik oldalán Bálint György máig mértékadó, s kötetlenül is szolgáló írása, A toronyör visszapillant. A világháborúba bukó Európa ígérete sejtik a sorokból, s az a megörzött örök, amely akkor is emberi és egyetemes, ha másnap talán bombák robbantják rommá. „A világ csakugyan szép volt, minden válságával és minden szörnyűségével együtt” — mondja a kor egyik legjelentősebb újságírója, majd így folytatja — „szép volt, a szónak magasabb, mondhatnánk toronyőri értelmében, mert ebben az értelemben mindaz szép, ami valódi, ami él, ami mozog, ami áttekinthető”.

Nem tudom, vajon ma milyennek látná a világot, s benne országunkat Bálint György. Örülne az Európa Tanács elismerésének, megdőbberne Ceausescu önkényén, embertelenségén, s — gondolom — szelíd, de könyörtelenül biztos töltőtolla hegyére tűzné hétköznapjainkat. „Ne sajnáljunk semmit, ami eddig volt, és ne sajnáljuk előre, mi lesz” — tanácsolja bölcs nyugalommal, szinte nekünk is, mert bizonytalan hétköznapjainkban egyre inkább keressük a múlt őreget, de biztos kezét. Jó elképzelni, hogy valahol hisznek a toronyőri magartásban, amely itkon még magán is megértően mosolyog, tudja önnön gyarlóságát, mert érzi, amit megélt, továbbviszi a tudatban.

Jó hinni ebben, pedig most nincs is háború...

Töttös Gábor

Ceausescu-Popular, Románia mire vár?!

Visszataszító és kártékony

Romániában Nemzeti Megmentés Frontja elnevezéssel új ellenzéki csoport tett közzé felhívást, amely Nicolae Ceausescu személyi kultuszának elítélését, a Román Kommunista Párt főtitkárának leváltását sürgeti. A felhívást az RKP november 20—25-re kitűzött kongresszusának küldötteihez címezték és egy példányát eljuttatták az AP amerikai hírtügnökség bécsi irodájának. Az AP egy nyugati megfigyelőt idézve lehetségesnek tartja, hogy a Nemzeti Megmentés Frontja a Román Kommunista Párton belül szerveződjött.

A felhívás egyebek között leszögezi: „Talán már csak Ceausescu távozásával lehet elkerülni, hogy a lakosság elkeseredettsége véres társadalmi konfliktusba torkolljon”. Az elnök és családja körül kialakult személyi kultuszt „visszataszítónak és kártékonynak” minősíti, amely „még Sztálin kultuszát is túlszárnyalja, a politikai életet miszticizmussá és bálvány-

imádassá nyomorította”. „Mindez ahhoz vezetett, hogy a pártélet a Ceausescu-családra korlátozódik. A több mint 3 millió párttag már csak arra jó, hogy befizesse tagdíját s a pártvezetés hű alattvalóként elfogadja, megtapsolja és magasztalja a főtitkár bármely határozatát, legyen az jó vagy rossz”.

Az írás szerzői ezután tételesen utalnak a lakosságot sújtó élelmi-szerhiányra, a télen fűtetlen lakásokra, az egészségügyi ellátás alacsony szintjére, a közszükségleti cikkek hiányára, majd megállapítják: az egészségügyi ellátás siralmas állapota miatt növekedett a halálozások aránya és az országban ismét felütötték fejüket az olyan rég eltűnt járványok, mint a szifilisz és a tuberkulózis. A dokumentum szerzői végül követelik: „tekintettel Ceausescu számos és súlyos hibájára, ingatag egészségi állapotára és előrehaladott korára, a kongresszus váltsa le pártfőtitkári tisztségéről és újítsa meg a pártvezetést”.

KB-ülés Moszkvában

A moszkvai Kremlben kedden — helyi idő szerint — délelőtt tíz órakor megkezdte munkáját az SZKP Központi Bizottságának ülése. A TASZSZ hírtügnökség gyorshíre szerint az ülés napirendjén két téma szerepel: az SZKP következő, XXVIII. kongresszusának összehívása és a nemzetiségi kérdés. Az ülésen Mihail Gorbacsov tartott előadói beszédet.

Októberi tervek

Az Október 23-a Bizottság hétfőn ülést tartott. A bizottság munkájába bekapcsolódott a Fialat Demokraták Szövetsége, a Magyar Október Párt, a Republikánus Kör, a Szabad Demokraták Szövetsége és a Történelmi Igazságtétel Bizottsága. E szervezetek képviselői — az Október 23-a Bizottság alapelveivel összhangban — kijelentették, hogy elítélik az 1956. november 4-i katonai beavatkozást és a véres megtorlást. Az ülésen határozat született, hogy október 23-án az 1956-os forradalom emlékhelyein megemlékeznek az évfordulóról, a Hősök terén 15 óra 30 perckor megkoszorúzzák az Ismeretlen katoná sírját, és 18 órára a Parlament elé vonulnak, országos megemlékezésre. Megállapodás született abban is, hogy az október 23-i ellenzéki megemlékezéseket pártpolitikai szempontok fölé emelkedve szervezik. Az Október 23-a Bizottság az ellenzéki szervezetek vidéki és kerületi rendezvényeiről országos tájékoztatást kíván közzétenni. Ehhez kérjük a helyi szervezetek segítségét, pontos tájékoztatását. Kapcsolatfelvétel: Október 23-a Bizottság (Bereczki Vilmos) 1024 Budapest, Forint utca 12. III. 3.

Az Európa Parlament határozata

Elismerés és felszólítás

Az Európa Parlament, az Európai Közösséghez tartozó tizenkét országban választott parlamenti testület, határozatban fejezte ki nagyrabecsülését a magyar nép iránt az NDK-állampolgároknak és a romániai menekülteknek nyújtott nagyvonalú segítségért, és felszólította a közösség bizottságát, illetve miniszteri tanácsát, hogy az európai szolidaritás nevében haladéktalanul nyújtson anyagi segítséget a magyarországi menekülteknek, illetve Magyarországnak a menekültek fogadásához. A Strasbourgban elfogadott állásfoglalás leszögezi, hogy a testület aggodalommal és rokonszenvvel figyeli az NDK-állampolgároknak Magyarországra való tömeges áramlását, amit az a törekvésük magyaráz, hogy

szabadon és demokráciában kívánnak élni. Az Európai Parlament elismeri, hogy a magyar kormány igen nehéz helyzetbe került, mivel az NDK-val fennálló egyezményei ellentétbe kerültek a helsinki megállapodások aláírásából és az ENSZ-tagságból fakadó kötelezettségeivel, továbbá azt is, hogy a romániai menekültek áradata jóval nagyobb terhet ró a magyar népre, mint amilyen anyagi lehetőségekkel rendelkezik fogadásukra.

A testület egyben felszólította az NDK-t a helsinki megállapodás tiszteletben tartására, különösen pedig a szabad mozgás jogának garantálására. Felszólította a román kormányt, hogy tartsa tiszteletben „a civilizált népekre jellemző magartási szabályokat”.

Semleges válasz

Kitérő választ adott Vlagyim Perfiljev külügyi szóvivő moszkvai sajtótájékoztatóján arra a kérdésre, amely Magyarországnak a Varsói Szerződés szervezetéből való kilépési szándéka iránt érdeklődött. A kérdező Szűrös Mátyás amerikai nyilatkozatát idézte, amely nem zárta ki, hogy Magyarország a jövő évtized végére osztrák és finn típusú semleges állammá váljon. Vlagyim Perfiljev válaszában arra hivatkozott, hogy a kiemelések szerinte gyakran elferdítik a nyilatkozatok valódi tartalmát. Egyben emlékeztetett, hogy a Szovjetunió és szövetségesei célja a katonai tömbök mielőbbi kölcsönös feloszlása Európában.

Embercsempészek

A Győri Katonai Ügyészség büntetőeljárását kezdett embercsempészek büntetésének alapos gyanúja miatt a soproni határőrkerület magyarfalvi őrsének állományába tartozó 9 sorkatonával szemben. Az eljárás alá vont határőrök 1989. augusztus 20-át követő időszakban szolgálati kötelességüket megszegve, jelentős anyagi ellenszolgáltatás fejében segítséget nyújtottak NDK állampolgároknak a határon való jogtalan átjutáshoz. Az eljárás eddigi adatai alapján 5 személy előzetes lefogatását rendelték el. A további négy határőrt elvezényelték az őrsről. Nem teljesíthetnek fegyveres szolgálatot, s szerepük tisztázásáig a lakatnyát sem hagyhatják el.

Megölték a kislányt

A Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság megköszöni a lakosság és a sajtó segítségét a Komlón eltűnt Orsó Anikó felkutatásában és a következő tájékoztatást adja ki: 1989. szeptember 19-én a reggeli órákban bejelentés érkezett a komlói rendőrkapitányságra, hogy a Fürst Sándor út 3. szám alatti ház alagsorában, lehetséges, hogy az egyik alagsori tárolóban, a lomok között egy gyermek holtteste található. A helyszín körültekintő biztosítása után a szemlebizottság ellenőrizte a bejelentést és megállapította, hogy a holttest azonos Orsó Anikó 4 éves komlói kislánnyal, aki négy napja tűnt el a lakása közelében lévő játszótérről és eddig ismeretlen körülmények között került a tárolóba, feltehetően 18-án éjszaka. A körülmények alapján alapos a gyanú, hogy a kislány bűncselekmény áldozata lett. A nyomozást a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság bűnüldözési osztálya folytatja. A nyomozás részleteiről folyamatosan tájékoztatjuk a lakosságot.

Holnap
számunkban
olvashatják,

hogy gyűjthet
valaki titokban
dollármilliókat